

**Česká zemědělská univerzita v Praze**

**Provozně ekonomická fakulta**

**Katedra humanitních studií**



**Diplomová práce**

**Organizovaný zločin v ČR – daňové úniky**

**Bc. Tereza Baldrychová**

© 2014 ČZU v Praze

# ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd  
Provozně ekonomická fakulta

## ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Tereza Baldrychová

Hospodářská politika a správa

Název práce  
**Organizovaný zločin v ČR**

Anglický název  
**The Organized Crime in CR**

---

### **Cíle práce**

Cílem diplomové práce je přiblížit problematiku organizovaného zločinu v České republice se zaměřením na rozsáhlé daňové úniky v oblasti hospodářské kriminality. Pomocí několika kazuistik daňových úniků analyzovat a vyhodnotit současnou situaci a určit preventivní opatření k alespoň částečnému zamezení této trestné činnosti.

### **Metodika**

Shromáždění relevantních informací analýzou odborných dokumentů

Definiční vymezení zkoumaného problému

Kvalitativní výzkumná strategie formou rozboru nejzávažnějších daňových případů

---

### **Rozsah textové části**

60 – 80 stran

### **Klíčová slova**

bílý kůň, Česká republika, daň z přidané hodnoty, daňová Kobra, hospodářská kriminalita, karuselové obchody, nelegální daňové úniky, organizovaná skupina, organizovaná zločinecká skupina, Organizovaný zločin, spotřební daň, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu

---

### **Doporučené zdroje informací**

CEJP, Martin. Organizovaný zločin v České Republice III. 1. vydání. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. ISBN 80-7338-027-7

NĚMEC, Miroslav. Mafie a zločinecké gangy. 1. vydání. Praha: Eurounion, 2003. ISBN 80-7317-026-4

NOŽINA, Miroslav. Mezinárodní organizovaný zločin v České Republice. 1. vydání. Praha: Themis, 2003. ISBN 80-7312-018-6

PROUZA, Daniel. Daňová kriminalita. 1. vydání. Stráž pod Ralskem: Justiční akademie České republiky, 2005. 260 s. ISBN 80-239-6622-7

ŠMÍD, Tomáš, KUPKA, Petr. Český organizovaný zločin: Od vyděračů ke korupčním sítím. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2011. ISBN 78-80-210-5618-3

---

### **Vedoucí práce**

PhDr. Miroslav Polišínský, CSc.

Elektronicky schváleno dne 21. 11. 2014

**doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.**

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 25. 11. 2014

**Ing. Martin Pelikán, Ph.D.**

Děkan PEF ČZU

V Praze dne 26. 11. 2014

### Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Organizovaný zločin v ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.



V Praze dne 28. 11. 2014

---

## Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr. Miroslavu Poliškému, CSc. za odbornou pomoc a cenné rady při zpracování mé diplomové práce. Děkuji také svým blízkým za podporu během celého mého studia.

# Organizovaný zločin v ČR

---

## The Organized Crime in CR

### **Souhrn**

Předkládaná diplomová práce se věnuje problematice organizovaného zločinu v České republice. Je zaměřena na jednu z jeho nejzávažnějších druhů organizovaného zločinu, na rozsáhlé daňové úniky v oblasti hospodářské kriminality. V teoretické rovině práce přibližuje problematiku organizovaného zločinu v České republice, vysvětluje vztah mezi organizovaným zločinem a hospodářskou kriminalitou, příčiny, na základě kterých k daňovým únikům v České republice dochází a opatření, která byla proti tomuto druhu organizovaného zločinu v našich podmínkách dosud učiněna. Cílem práce je zjistit, jaká je u nás nejpravděpodobnější příčina páchaní daňových úniků. Tohoto cíle je dosahováno rozborem největších daňových úniků, které byly v minulosti i v současnosti v České republice spáchány. Práce odpovídá na otázky, jakým způsobem organizované skupiny nejčastěji páchají daňové podvody, zda existují nějaké společné znaky těchto zločinů, které by případně mohly napomoci při odhalování podobných daňových podvodů a jaká opatření jsou pro maximální zabránění opakování daňových úniků nejvhodnější.

### **Summary**

This diploma thesis is about problems of organized crime in the Czech Republic. It focuses on one of the most serious types of organized crime, on large-scale tax evasion in the field of economic crime. At the theoretical part the diploma thesis brings the issue of organized crime in the Czech Republic, explains the relationship between organized crime and economic crime, conditions, as an initial reason of causing the tax evasion in the Czech Republic as well as the regulations which have been against this type of organized crime in our conditions already established. The aim is to find out what is our most likely

cause of committing tax evasion. This objective is achieved by analyzing the largest tax evasion, which has been in the past and is currently in the Czech Republic committed. The work responds to questions how the organized groups commit tax fraud, whether there are any common characteristics of these crimes, which might help in detecting similar tax fraud and what precautions are the best to maximally prevent repetition of tax evasion.

**Klíčová slova:** Organizovaný zločin, Česká republika, organizovaná skupina, organizovaná zločinecká skupina, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, hospodářská kriminalita, nelegální daňové úniky, spotřební daň, daň z přidané hodnoty, karuselové obchody, bílý kůň, daňová Kobra

**Keywords:** Organized crime, Czech Republic, organized group, organized criminal group, Unit for combating Organized crime, economic crime, illegal tax evasion, excise tax, value added tax, carousel frauds, white horse, Tax Cobra

# OBSAH

<b>1 ÚVOD .....</b>	<b>10</b>
<b>2 CÍL PRÁCE A METODIKA .....</b>	<b>11</b>
<b>3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA.....</b>	<b>13</b>
3.1 DEFINICE A HLAVNÍ ZNAKY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU.....	13
3.2 HISTORIE A VÝVOJ ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU V ČR.....	18
3.2.1 <i>Organizovaný zločin před rokem 1989</i> .....	18
3.2.2 <i>Období 90. let</i> .....	19
3.2.3 <i>Vývoj organizovaného zločinu po roce 2000</i> .....	22
3.3 ORGANIZOVANÉ SKUPINY A JEJICH PŮSOBENÍ NA ÚZEMÍ ČR .....	23
3.3.1 <i>Struktura zločineckých skupin</i> .....	25
3.3.2 <i>Složení zločineckých skupin</i> .....	25
3.3.3 <i>Hlavní aktivity zločineckých skupin</i> .....	26
3.3.4 <i>Hospodářská kriminalita ve vztahu k organizovanému zločinu</i> .....	32
3.4 DAŇOVÉ ÚNIKY .....	35
3.4.1 <i>Příčiny existence daňové kriminality</i> .....	36
3.4.2 <i>Úmyslné daňové úniky</i> .....	39
3.4.3 <i>Daňové úniky na DPH</i> .....	41
3.4.4 <i>Daňové úniky na spotřební dani</i> .....	44
3.4.5 <i>Bílý kůň</i> .....	47
3.5 BOJ PROTI DAŇOVÝM ÚNIKŮM V ČR .....	49
3.5.1 <i>Metodika odhalování daňových trestných činů</i> .....	49
3.5.2 <i>Orgány bojující s daňovými úniky v ČR</i> .....	51
<i>Útvar pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ)</i> .....	51
<i>Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality (ÚOKFK)</i> .....	52
<i>Finanční analytický útvar ministerstva financí (FAÚ)</i> .....	54
<i>Generální finanční ředitelství (GFŘ)</i> .....	55
<i>Generální ředitelství cel (GŘC)</i> .....	56
<i>Daňová Kobra</i> .....	57
3.5.3 <i>Mezinárodní spolupráce daňových orgánů</i> .....	57
<b>4 VÝZKUMNÁ ČÁST - NEJZÁVAŽNĚJŠÍ PŘÍPADY DAŇOVÝCH ÚNIKŮ V ČESKÉ REPUBLICCE .....</b>	<b>60</b>
4.1 AFÉRY PŘED VZNIKEM DAŇOVÉ KOBRY .....	60
4.1.1 <i>Kauza lehkých topných olejů</i> .....	60



4.1.2 Rumová aféra.....	61
4.1.3 Metanolová aféra.....	62
4.2 AFÉRY V GESCI DAŇOVÉ KOBRY.....	63
4.2.1 Kauza „Nanodisky”.....	64
Základní schéma daňového úniku.....	64
Podezřelé indicie.....	65
Zásah daňové Kobry.....	66
4.2.2 Kauza „River”.....	67
Základní schéma daňového úniku.....	67
Podezřelé indicie.....	67
Zásah daňové Kobry.....	68
4.2.3 Kauza „Othello” (pohonné hmoty).....	70
Základní schéma daňového úniku.....	71
Podezřelé indicie.....	71
Zásah daňové Kobry.....	72
<b>5 DISKUSE K NAVRHOVANÝM PREVENTIVNÍM OPATŘENÍM .....</b>	<b>75</b>
<b>6 ZÁVĚR.....</b>	<b>77</b>
<b>POUŽITÉ ZKRATKY .....</b>	<b>79</b>
<b>SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ .....</b>	<b>80</b>
KNIŽNÍ ZDROJE .....	80
LEGISLATIVNÍ DOKUMENTY .....	81
ODBORNÁ PERIODIKA.....	81
ELEKTRONICKÉ ZDROJE.....	82
<b>7 SEZNAM GRAFŮ, TABULEK A OBRÁZKŮ .....</b>	<b>90</b>
<b>8 SEZNAM PŘÍLOH.....</b>	<b>91</b>
<b>9 PŘÍLOHY .....</b>	<b>92</b>

# 1 ÚVOD

Předkládaná diplomová práce je věnována problematice organizovaného zločinu v České republice se zaměřením na rozsáhlé daňové úniky v oblasti hospodářské kriminality.

V teoretické části práce seznamuji čtenáře s vývojem organizovaného zločinu na našem území, přičemž se věnuji třem samostatným etapám – organizovanému zločinu před rokem 1989, období po sametové revoluci a organizovanému zločinu, který byl realizován od počátku nového tisíciletí. Dělení na první dvě historické etapy fungování našeho státu je logické, počátek nového tisíciletí byl jako důležitý milník zvolen z toho důvodu, že se u nás oproti 90. létům 20. století změnil z důvodu otevření hranic ostatním evropským státům a technologickému pokroku celkový charakter i struktura organizovaného zločinu obecně.

V rámci seznamování s hlavními aktivitami organizovaných zločineckých skupin čtenáři vysvětlují vztah mezi organizovaným zločinem a hospodářskou kriminalitou, teprve poté přistupují k rozboru problematiky daňových úniků, kterým věnuji samostatnou podkapitolu. V té se čtenář dozví, jaké příčiny daňových úniků v České republice existují. Dále zde vysvětlují, jaký je rozdíl mezi legálními a nelegálními daňovými úniky a co je podstatou úmyslných daňových úniků. Tyto pasáže jsou do diplomové práce zařazeny z toho důvodu, aby čtenář pochopil, proč jsou daňové podvody vlastně tolik atraktivním druhem zločinného podnikání. Teoretická část práce neopomíjí ani problematiku boje proti daňovým únikům v ČR.

Samostatná část je v rámci podkapitoly o daňových únicích věnována daňovým únikům na DPH, protože, jak vyplynulo z praktické části, jedná se o nejrozšířenější formu daňového úniku v současnosti. Stejně tak je tomu v případě daňových úniků na spotřební dani. Nejznámější kauzou v této oblasti se stala tzv. metanolová aféra, která si vyžádala i ztráty na lidských životech, se kterou práce čtenáře také stručně seznamuje, stejně jako se dvěma dalšími staršími, ale významnými aférami.

Praktická část diplomové práce je věnována diskusi a rozboru nejzávažnějších případů daňových úniků, které byly v poslední době v České republice realizovány a odhaleny.

## 2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem diplomové práce je v teoretické rovině přiblížit problematiku organizovaného zločinu v České republice se zaměřením na rozsáhlé daňové úniky v oblasti hospodářské činnosti.

Práce vychází z hypotézy, že v současné době v České republice existuje organizace, které se díky spolupráci s experty různých státních organizací, jejichž existence má souvislost s existencí daňové povinnosti, daří nejzávažnější případy daňových úniků efektivně odhalovat.

Dílčím cílem práce je zjistit, jaká je pravděpodobná příčina páčání daňových úniků. Aby bylo možné tento cíl naplnit, bylo třeba zvolit vhodnou výzkumnou strategii. Vybrány byly tři nejzávažnější případy daňových úniků, které byly na území České republiky spáchány před ustavením organizace daňová Kobra a pět případů, které již byly nebo jsou řešeny právě v rámci této organizace.

Analýza byla činěna z toho důvodu, aby bylo možné odpovědět na následující otázky:

1. Jakým způsobem páchají organizované skupiny nejčastěji daňové podvody?
2. Existuje nějaký společný prvek, který může napomoci při odhalování dalších podobných daňových podvodů?
3. Jaká opatření je pro maximální zabránění opakování daňových úniků vhodná učinit?

Při analýze jednotlivých případů daňových podvodů byly využity tiskové zprávy Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality, Generálního finančního ředitelství a Generálního ředitelství cel. Rozbor případů mohl být učiněn také díky tzv. brífinkům, které organizace Kobra pořádá pro veřejnost v případě každého odhaleného daňového podvodu, aby nedocházelo k nesprávnému výkladu případu v médiích, jak se často stávalo v minulosti.

Protože všechny případy, které jsou v práci uvedeny, jsou případy, které dosud nejsou vyřešené (nejsou stanoveny definitivní tresty), jsou některé údaje, jako například konkrétní názvy subjektů, podezřelých a spolupachatelů, vázány daňovou mlčenlivostí. Proto v textu praktické části práce tyto údaje chybí, ale nedomnívám se,

že by pro samotnou podstatu práce byly tyto informace nezbytné. Důležité informace, potřebné pro analýzu, jsou známy – všechny případy se odehrávají v rámci českého daňového systému, je známá forma a účel daňového úniku i jeho dopady vyčíslené ve škodě na odvodech státu.

## 3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

### 3.1 Definice a hlavní znaky organizovaného zločinu

Problematika vymezení termínu organizovaný zločin je relativně dlouhodobou záležitostí, i přesto nebyla dosud vygenerována obecně závazná definice. Důvodem je především odlišné kulturní a sociální prostředí, v němž organizovaný zločin vznikl a dále se vyvíjel. Existuje mnoho definic, které lze nalézt jak v literatuře, tak v oficiálních dokumentech národních i mezinárodních organizací.

Podle amerických autorů Kenneyho a Finckenuera se skupiny organizovaného zločinu vyznačují těmito znaky:

- neideologičnost,
- organizovaná hierarchie,
- kontinuita v čase,
- použití násilí nebo hrozba násilím,
- limitované členství (etnicky, rasově, kriminální minulostí apod.),
- dosahování zisku nelegálním podnikáním,
- obstarávání nelegálního zboží a služeb žádané širokou veřejností,
- používání korupce k ovlivňování veřejných činitelů a politiků,
- snaha o monopolní postavení pro získání výjimečné kontroly nad určitými druhy zboží a služeb,
- specializace úkolů uvnitř skupin,
- vytváření pravidel mlčenlivosti,
- plánování s cílem dosahování dlouhodobého cíle.

K tomu oba autoři dodávají, že ani jeden z výše uvedených znaků nemůže dostatečně identifikovat organizovaný zločin. Společně však dávají jeho poměrně jasný obraz.<sup>1</sup>

V 50. letech se tímto fenoménem zabýval i americký Senát, tzv. Kefauverova komise, jakožto první výkonný orgán v historii, který se poměrně úspěšně pokusil o

---

<sup>1</sup> CEJP, M. a kol., Organizovaný zločin v České republice III, s. 15-16.

vymezení pojmu organizovaného zločinu a přišel se zjištěním, které bylo do té doby poněkud nejasné. Komise přišla s tvrzením, že „řada kriminálních skupin napříč zemí je svázána do jednotného zločineckého syndikátu známého jako *Mafia*, jejíž vůdci kontrolují a zajišťují nejvýnosnější obchody a vydírání”<sup>2</sup>. Výsledky komise byly převratné především z důvodu, že organizovaný zločin již nebyl vnímán jako výjimečný místní jev, ale jako problém, který bylo nutno vnímat v celonárodním měřítku.<sup>3</sup>

Maltz definuje šest způsobů jednání, kterými organizovaný zločin dosahuje svých cílů:

- násilí,
- krádež,
- korupce,
- ekonomická donucení,
- podvod, oklamání,
- spoluúčast obětí (zákazníků, sázkařů, hráčů, dlužníků atd.)<sup>4</sup>

Donald Cressey vnímá organizovaný zločin jako sociální systém, organizaci, která byla založena za účelem maximalizace zisku, který získává opatřováním nelegálního zboží a služeb, po nichž je poptávka ve společnosti, v níž organizace působí.<sup>5</sup> Svým přístupem stanovil základní kritéria pro budoucí strukturální přístup ve výzkumu, který organizovaný zločin vnímá jako hierarchický hodnotový systém založený na racionální konspiraci. Tímto v podstatě nezahrnuje tzv. zločiny bílých límečků či majetkovou kriminalitu do organizovaného zločinu, což odporuje předchozím tvrzením, která organizovaný zločin vnímají celkem volně.<sup>6</sup>

---

<sup>2</sup> ŠMÍD, T., KUPKA, P., Český organizovaný zločin: Od vyděračů ke korupčním sítím, s. 22.

<sup>3</sup> Tamtéž, s. 22.

<sup>4</sup> CEJP, M. a kol., Organizovaný zločin v České republice III, s. 16.

<sup>5</sup> CRESSEY, D. R., Theft of the Nation: The Structure and Operations of Organized Crime in America, s. 72.

<sup>6</sup> ŠMÍD, T., Organizovaný zločin v Ruské federaci, s. 26-28.

Ruský autor Jakov Gilinskij definuje organizovaný zločin poměrně zřetelně a stručně: „*Organizovaný zločin je fungování stabilních hierarchizovaných seskupení (asociací), zabývajících se trestnou činností jako podnikáním a vytvářejících systém ochrany před veřejnou kontrolou prostředky korupce*“<sup>7</sup>.

Otakar Osmančík formuloval „*pracovní operativní definici organizovaného zločinu jako systematické trestné činnosti, organizovaně páchané za účelem zisku s oddělením řízení od výkonu*“<sup>8</sup>.

Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu v článku 2 definuje, že: „*Organizovanou zločineckou skupinou se rozumí strukturovaná skupina tří či více osob existující po určité časové období a jednající ve vzájemné shodě s cílem spáchat jeden nebo více závažných trestných činů či trestných činů stanovených v souladu s touto úmluvou, za účelem získání, přímo nebo nepřímo, finanční nebo jiné hmotné výhody*“<sup>9</sup>.

Federální úřad pro vyšetřování definuje organizovanou trestnou činnost jako „*každou skupinu, která má nějaký způsob formalizované struktury a jejíž hlavním cílem je získat peníze pomocí nelegálních aktivit. Tyto skupiny udržují svou pozici prostřednictvím skutečného nebo hrozícího násilí, zkorumpovaných státních úředníků, uplácení nebo vydírání, a obecně mají významný vliv na lidi v jejich lokalitě, regionu nebo zemi jako celku*“<sup>10</sup>.

Policie ČR na svých internetových stránkách uvádí, že organizovaný zločin je skupinová trestná činnost prováděná organizovanou zločineckou skupinou nebo zločineckou organizací, které mají zpravidla vícestupňovou vertikální organizační strukturu a jsou charakteristické soustavným pácháním koordinované závažné trestné

---

<sup>7</sup> CEJP, M. a kol., Organizovaný zločin v České republice III, s. 18.

<sup>8</sup> Tamtéž, s. 18.

<sup>9</sup> United Nations Convention Against Transnational Organized Crime, United Nations General Assembly, 55th Session, Agenda item 105, pg. 4, Dostupné z: [http://www.unodc.org/pdf/crime/a\\_res\\_55/res5525e.pdf](http://www.unodc.org/pdf/crime/a_res_55/res5525e.pdf)

<sup>10</sup> The Federal Bureau of Investigation: Organized Crime. [online]. [cit. 2014-09-14]. Dostupné z: <http://www.fbi.gov/about-us/investigate/organizedcrime/glossary>

činnosti. Jejich cílem je dosahování maximálního zisku s minimálními náklady, který může být povahy materiální, ale i ve formě společenského, ekonomického a politického vlivu.<sup>11</sup>

Ve výčtu definic bych mohla ještě dlouho pokračovat. Z výše uvedeného vyplývá, že slovní ekvilibristika zde nehraje až takovou roli. Jde spíše o obsahové vymezení organizovaného zločinu, které se u většiny definic alespoň částečně shoduje.

Evropská Unie vymezuje organizovaný zločin na základě těchto identifikačních znaků:

- Spolupráce více než dvou osob,
- dlouhodobá činnost,
- podezření z páčání závažné trestné činnosti,
- motivace zisku nebo získání moci.

Tyto znaky pak musí být doplněny některými z následujících znaků:

- rozdělení úkolů mezi jednotlivé členy organizace,
- uplatňování určitého druhu kázně a kontroly uvnitř organizace,
- páčání trestné činnosti na mezinárodní úrovni,
- používání násilí nebo jiných prostředků zastrašování,
- využívání obchodních či podnikatelských subjektů,
- zapojení se do procesů praní špinavých peněz a
- ovlivňování politiky, médií, veřejné správy, justičních orgánů nebo ekonomiky.<sup>12</sup>

O organizovaném zločinu mluvíme tehdy, pokud organizace splňuje alespoň šest z výše jmenovaných znaků, přičemž musí být přítomny první čtyři znaky.

---

<sup>11</sup> Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV: Co je organizovaný zločin. *Policie ČR* [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>

<sup>12</sup> Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 - 2014. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2011, s. 5.



Důležité je zmínit rozdíl mezi organizovaným zločinem a tradičními formami skupinové kriminality, tj. kriminality páchané úmyslně více než dvěma osobami, mezi které se řadí:

1. **Příležitostná skupina pachatelů**, která vzniká náhodně v důsledku momentální příznivé situace, a to buď krátce před spácháním trestné činnosti nebo až v jejím průběhu. Například výtržnictví, násilí fanoušků na fotbalových stadionech, útoky proti cizincům – migrantům či azylantům.
2. **Parta** je časově trvalejší skupina, která zpočátku většinou nevzniká k páchání trestné činnosti, nýbrž k uspokojení nějakých společných zájmů.
3. **Organizovaná kriminální skupina** je označována jako vyšší typ skupinové trestné činnosti, pro niž jsou charakteristické tyto znaky:
  - její hlavní náplní je páchání trestné činnosti,
  - skupina je vysoce organizovaná s pevnou hierarchickou strukturou, která však bývá členům skupiny známa,
  - vzniká za účelem pravidelného páchání trestných činů, zpravidla stejné povahy, anebo ke spáchání jediného trestného činu, který je obzvlášť výnosný,
  - trestné činy jsou pečlivě plánovány.
4. **Zločinecká organizace (zločinecký syndikát)** je nejvyšší a nejnebezpečnější formou skupinové trestné činnosti, kterou je organizována kriminalita.<sup>13</sup>

Organizovaný zločin je běžně spojován s těmito druhy kriminality:

- drogovou kriminalitou,
- finanční kriminalitou,
- nelegálním obchodem se zbraněmi a výbušninami,

---

<sup>13</sup> SMOLÍK, J. a kol., Organizovaný zločin a jeho ohniska v současném světě, s. 15.

- násilnou trestnou činností, včetně nájemných vražd, loupeží, únosů, ozbrojených přepadení, vydírání,
- internetovou kriminalitou,
- paděláním bankovek, úředních listin, pasů, víz, platebních karet,
- obchodováním s lidmi (i jejich orgány),
- racketeeringem (vymáhání financí, „výpalného“ za tzv. ochranu)
  - „praním špinavých peněz“,
  - korupcí a uplácením veřejných činitelů,
  - podvodnými konkurzy,
  - pojišťovacími podvody,
  - námořním pirátstvím,
  - zločiny proti životnímu prostředí atd.<sup>14</sup>

## 3.2 Historie a vývoj organizovaného zločinu v ČR

### 3.2.1 Organizovaný zločin před rokem 1989

Některé kriminologické studie uvádí, že organizovaný zločin v té době na území bývalého Československa před rokem 1989 neexistoval. Organizovaný zločin zde byl, jen v jiné podobě. Tehdejší společenské podmínky totalitního režimu vedly ke vzniku specifického „socialistického“ kriminálního podsvětí, které se v mnoha směrech odlišovalo od podsvětí v západních zemích. Vzhledem k silné policejní i sociální kontrole se „klasické“ aktivity organizovaného zločinu jako obchod s drogami, zbraněmi, únosy, prostituce, vydírání či nájemné vraždy objevovaly pouze zřídka. Zatímco v západních zemích byl obchod s drogami nejvýnosnější činností organizovaného zločinu, tak u nás se drogy<sup>15</sup> distribuovaly pouze v uzavřených společnostech, a jejich producenti byli zároveň i konzumenty.

---

<sup>14</sup> SMOLÍK, J. a kol., Organizovaný zločin a jeho ohniska v současném světě, s. 19.

<sup>15</sup> Jednalo se především o pervitin. Drogy jako kokain heroin či kokain se dovážely pouze v malé míře. Až koncem 80. let se drogy začaly na československém a maďarském území objevovat ve větším množství, a to v souvislosti s tzv. balkánskou drogovou cestou, kdy se počet tranzitů na severní a střední trase z jihozápadní Asie do Evropy postupně zvyšoval. Situaci rovněž napomohl

O to výraznější však byla ekonomická kriminalita. Vleklá ideologická a hospodářská krize způsobila, že společnost i jednotlivci se nacházeli v trvale deficitní situaci, kdy poptávka vysoce převyšovala nabídku. Nedostatek řady druhů zboží a služeb tak způsobil především koncem 80. let rozvoj paralelní šedé ekonomiky – poptávka byla kryta z pololegálních a ilegálních zdrojů. Právě v této oblasti se zformovali rozsáhlé korupční sítě, které zasahovali hluboko do sfér státního hospodářství a byrokracie. Jejich členové se zapojovali do ilegálního importu a distribuci nedostatkového zboží, nezákonné směně valut, exportu uměleckých předmětů, krádeží, prodeje zboží atd. Ještě před demokratickými změnami se v české společnosti objevuje nová vrstva socialistických zbohatlíků a šedých byznysmenů tzv. „*nouveau rich*“, kteří těžili ze svého postavení ve státním aparátu a v komunistické nomenklatuře, často přesahujíc i meze zákona.<sup>16</sup>

### 3.2.2 Období 90. let

Změna politického prostředí v otevřenou demokracii a otevření státních hranic a ekonomiky přinesly zásadní změny ve vývoji organizovaného zločinu. Česká republika se stala součástí globálních procesů. Rozsáhlá ekonomická transformace byla doprovázena mohutnými majetkovými přesuny a rychlým vytvářením trhu a kapitálu. Výhodná geografická poloha země umožňovala přepravu nelegálního zboží, kapitálu, služeb a osob směřujících většinou z východu na západ. Postupem času se z původní tranzitní země stala země cílová, což zapříčinilo trvalé usazení mezinárodních zločineckých skupin na území ČR.<sup>17</sup> Urychlená privatizace státního majetku, nedostatky v legislativě i určitý “nezájem” vládních představitelů byly vhodnou příležitostí pro stínové podnikatele z dob socialismu legalizovat své zisky a vstoupit do legálního podnikání. Výraznými změnami procházela legislativa,

---

rozpad komunistických kontrolních systémů. NOŽINA, M., Organizovaný zločin v postkomunistických zemích střední Evropy. Podobné problémy při budování bezpečnosti, podobné závazky po vstupu do EU. In: *Mezinárodní vztahy*. 4/2004, s. 62-63.

<sup>16</sup> Tamtéž, s. 63.

<sup>17</sup> CEJP, M., Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky, s. 13.

policejní i bezpečnostní složky, soudnictví a administrativní aparáty, které se snažily vytvářet účinnější právní prostředky v boji proti organizované kriminalitě. Mnohdy však přicházely s velkým zpožděním.<sup>18</sup> Nedostatek a neúčinnost právních prostředků boje s organizovaným zločinem potvrzuje i to, že prvním případem zločinného spolčení se policie začala zabývat teprve v roce 1998.

**Tabulka 1** Organizovaný zločin, účast na zločinném spolčení (163a tr. z.) – počty stíhaných

1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
0	0	0	0	0	0	16	36

*Zdroj: Statistická ročenka kriminality, Ministerstvo spravedlnosti*

Ilegální aktivity jako krácení spotřebních daní (nezákonný dovoz a vývoz alkoholu, cigaret, provozování kolotočů), obchodování se zbraněmi, gambling, prostituce, loupeže aj. nebyly v socialistickém Československu nikdy vysoce organizované. Do organizovaného zločinu bych však zařadila největší podvod 90. let – kauzu LTO, tj. obchodování s lehkými topnými oleji, při nichž stát přišel zhruba o 60 miliard korun.<sup>19</sup> Tomuto případu se budu podrobněji věnovat v samostatné kapitole. Na první pohled by se dalo říci, že většina těchto aktivit byla pouhou hospodářskou kriminalitou, avšak zapojením budoucích „*leaderů*” a „*podnikavců*” do procesů vznikala organizovaná hospodářská kriminalita. Ta však nebyla jediným centrem zájmu. Na regionální úrovni<sup>20</sup> i v Praze vznikaly první organizované kriminální skupiny, které se zabývaly loupežnými přepadeními, vydíráním, či tzv. *racketeeringem*. Docela běžným se stal „*podnikatelský*” model začínající

<sup>18</sup> NOŽINA, M., Mezinárodní organizovaný zločin v České republice, s. 37-38.

<sup>19</sup> I přesto, že se tato činnost jevila jako typická hospodářská kriminalita tzv. bílých límečků (daňové úniky a podvody), projevovaly se zde jasné znaky organizovaného zločinu – organizované skupiny s rozdělením úkolů mezi jejich členy, dodavatelské sítě, korupce, konkurenční a vnitřní konflikty a jejich řešení formou násilí. CEJP, M. a kol., Organizovaný zločin v České republice III, s. 54.

<sup>20</sup> Např. Ostravsko, Těšínsko, Mostecko, Královohradecko, Plzeňsko, Příbramsko, atd.

“šmelinou”<sup>21</sup> a končící u obchodů s drogami. V podstatě šlo o to, že určitým osobám přinášela tzv. šmelina vysoké obnosy peněz, což přitahovalo pozornost opačného pohlaví. Z této přitažlivosti se později stala organizovaná prostituce, díky níž původní šmelináři získávali cenné kontakty, z nichž některé vedly až k zahraničním kriminálním skupinám na našem území, tzn. k obchodu s drogami.

Organizovanost spočívala především ve vytváření kontaktních skupin okolo jedné nebo více vůdčích osob, které kolem sebe soustřeďovali méně organizačně schopné nebo mladší osoby, tzv. „kumpány“. Ti většinou nezůstali na jednom místě, ale fluktovali mezi jednotlivými gangy.<sup>22</sup> Organizovaný zločin se na počátku 90. let rozvíjel velice rychle díky nechráněným hranicím, dostatečnému počtu osob ochotných spolupracovat v oblasti ilegálních aktivit, slabě organizovanému podsvětí, divoké úpravě některých zákonů, či bezradné policii, která neměla zkušenosti s mezinárodními formami kriminální činnosti. „V Československu, respektive v české části země vzrostl počet registrovaných zločinů více než trojnásobně ze 120 769 v roce 1989 na 398 505 v roce 1993 a na 426 626 v roce 1999.“<sup>23</sup>

Hlavní hybnou silou organizovaného zločinu po roce 1990 nebylo domácí podsvětí, ale zahraniční skupiny, které se u nás usadily. Postupně se pak zapojovali i občané České republiky formou spolupráce se skupinami nebo samostatným podnikáním. Jednalo se především o lidi z oblasti tzv. šedé ekonomiky. V letech 1990 – 1992 ovládaly mezinárodní skupiny více než ¾ organizovaného zločinu na našem území. Češi většinou ve zločinecké organizaci plnili roli řidičů, odběratelů zboží a služeb, případně poradců a zprostředkovatelů. Slabší a důvěřující osoby byly často využity jako tzv. bílí koně – tento termín se stal nepochybně charakteristickým znakem pro organizovaný zločin 90. let.<sup>24</sup> V roce 1993 tvořili čeští občané přibližně

---

<sup>21</sup> Černý obchod s nedostatkovým zbožím.

<sup>22</sup> ŠMÍD, T., KUPKA, P., Český organizovaný zločin: Od vyděračů ke korupčním sítím, s. 101-102.

<sup>23</sup> NOŽINA, M., Organizovaný zločin v postkomunistických zemích střední Evropy. Podobné problémy při budování bezpečnosti, podobné závazky po vstupu do EU. In: *Mezinárodní vztahy*. 4/2004, s. 63.

<sup>24</sup> Tomuto pojmu je věnována samostatná kapitola.

polovinu všech členů organizovaného zločinu. Do roku 1996 byl český fenomén na vzestupu, v roce 1997 – 1998 byl opět zčásti potlačen zahraničním fenoménem.<sup>25</sup>

Na základě každoročních expertíz, prováděných od roku 1993, se organizovaný zločin soustředil především na činnosti jako krádeže aut a uměleckých památek a také na organizování prostituce. Od roku 1995 se aktivity jako obchod s drogami, krádeže a pašování aut a organizovaná prostituce usadily na vrcholu organizovaného zločinu v ČR. V roce 1998 se k těmto aktivitám přidalo i organizování nelegální migrace a podle názorů expertů se rozšířila korupce a hospodářská kriminalita.<sup>26</sup>

### **3.2.3 Vývoj organizovaného zločinu po roce 2000**

Oproti 90. létům se organizovaný zločin značně změnil, a to jak v celkovém charakteru, tak i v jeho struktuře. Je více institucionalizován a v některých oblastech je páchán na vysoké úrovni s velkým rozsahem jeho zájmu. Nejen, že je lépe organizován, ale má i dokonalejší technické prostředky jako třeba internet. Organizované skupiny jsou mnohem bohatší a jsou řízeny nepřímo, tj. ti kdo je řídí, jsou více ukryti v anonymitě. Jejich nelegální aktivity jsou tak obtížněji odhalovány a organizovaný zločin se stává společensky velmi nebezpečným.

Co se týká forem organizované trestné činnosti, tak byl zaznamenán pokles násilných projevů. O to víc se však rozšiřují aktivity jako hospodářské trestné činnosti, podvody a korupce. Nově se objevuje i nelegální výroba, pašování alkoholu a cigaret, počítačová (internetová) kriminalita, padělání CD nosičů, obchod s lidmi a zneužívání prostředků poskytovaných Evropskou unií.

Další změna souvisí s ustálením a stabilizací organizovaného zločinu, kdy dochází k legalizaci nabytého kapitálu z 90. let skrze kontakty v bezpečnostních složkách a ekonomické sféře. Byly zaznamenány i případy, kdy organizované skupiny sbíraly choulostivé informace ze soukromí vysoce postavených osob české politické a podnikatelské sféry, které pak použily k získávání lukrativních státních zakázek. Tento “obchod s informacemi” sloužil i jako kompromitující materiál k diskreditaci a

---

<sup>25</sup> NOŽINA, M., Mezinárodní organizovaný zločin v České republice, s. 39-40.

<sup>26</sup> MAREŠOVÁ, A., SCHEINOST, M., Trendy kriminality v ČR z pohledu roku 2000, s. 33.

zastařování orgánů podílejících se na vyšetřování těchto závažných trestných činností. Zde lze uvést případ Františka Mrázka, který při detailnějším rozpracování orgánů činných v trestním řízení měl v roce 1993 více kontaktů na zločinné prostředí a v roce 1999 byl již v kontaktu se špičkovými politiky a úředníky, včetně Národního bezpečnostního úřadu apod.<sup>27</sup>

### 3.3 Organizované skupiny a jejich působení na území ČR

Na základě dat zveřejněných Policejním prezídiem ve “Zprávě o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2007“ se na území ČR pohybuje zhruba 75 skupin s celkovým počtem 2000 členů.<sup>28</sup>

V roce 2013 bylo Policií ČR zjištěno pouze 5 trestných činů účast na organizované zločinecké skupině<sup>29</sup>.

**Tabulka 2** Trestné činy dle § 361 účast na organizované zločinecké skupině

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
zjištěno	3	4	4	6	9	5

*Zdroj: Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2013, Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2013, s. 59*

Organizované zločinecké skupiny směřují svou činnost do oblastí, v nichž se orgány činné v trestním řízení hůře orientují a je pro ně složitější zasahovat či pořizovat důkazy, což by z části vysvětlovalo výše uvedené údaje.

---

<sup>27</sup> CEJP, M., Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky, s. 38-39.

<sup>28</sup> CEJP, M. a kol., Obrana proti ohrožení společnosti závažnými formami trestné činnosti, s. 85.

<sup>29</sup> Dle § 129 trestního zákoníku „je organizovaná zločinecká skupina společenstvím více osob s vnitřní organizační strukturou, rozdělením funkcí a dělbou činností, která je zaměřena na soustavné páčání úmyslné trestné činnosti“. § 129 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Naproti tomu zjištěné počty trestných činů spáchaných v organizované skupině<sup>30</sup> jsou výrazně vyšší a pohybují se v řádech stovek trestných činů.

**Tabulka 3** Trestné činy spáchané v organizované skupině

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
zjištěno	862	774	252	234	388	364

*Zdroj: Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2013, Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2013, s. 59*

Organizovaný zločin<sup>31</sup> se soustředí v rámci České republiky především v hlavním městě Praha. Mezi další „centra organizovaného zločinu“ (i když se značným odstupem) lze zařadit města Plzeň, Českou Lípou, Hradec Králové a Pardubice. Organizovaný zločin se rovněž vyskytuje v příhraničních oblastech severozápadu, jihu a severovýchodu. Cizinci tvoří přibližně 4 % populace České republiky<sup>32</sup>, i přesto se značně podílí na páčání organizovaného zločinu na našem území. V roce 2013 činil jejich podíl na počtu osob stíhaných a vyšetřovaných pro trestný čin účast na zločinném spolčení, lépe řečeno spáchaný v organizované skupině zhruba 42 %. Na celkové trestné činnosti se podílejí cca 6,5 %.<sup>33</sup>

---

<sup>30</sup> Tento pojem zákon výslovně nedefinuje. Organizovanou skupinou se chápe sdružení o nejméně třech členech, kteří mají rozdělené úkoly, čímž se zajistí určitá plánovitost a koordinovanost a zvýší se tak pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu. Tato skupina nemusí být trvalejšího charakteru, může vzniknout i za účelem spáchaní jednoho trestného činu. Struktura takové skupiny nemusí být nijak složitá. Většinou vše záleží na dohodě mezi pachateli, tudíž není nutné, aby stál někdo v čele skupiny. Organizovaná (zločinecká) skupina. Právní prostor [online]. 20. 5. 2014 [cit. 2014-10-07]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/organizovana-zlocinecka-skupina>

<sup>31</sup> Z hlediska počtu osob odsouzených za trestnou činnost spáchanou v organizované zločinecké skupině.

<sup>32</sup> Zde se myslí osoby s legálním pobytem na území.

<sup>33</sup> Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2013, Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2013, s. 58 - 59.



### 3.3.1 Struktura zločineckých skupin

Podstatná většina organizovaných skupin v České republice má třístupňovou organizační strukturu, na jejímž vrcholu jsou organizátoři, kteří řídí chod trestné činnosti. Samotného páchaní zločinu se aktivně neúčastní, tudíž jejich odhalení je prakticky nemožné. Mezi organizátory a vykonavateli jsou prostředníci, kteří přebírají odpovědnost za vyřízení objednávek od řídicích článků a mají roli sjednavatelů či tipařů, eventuálně řídí lokální podskupiny. Na nejnižší úrovni hierarchie jsou pak vykonavatelé, zajišťující výkonnou složku organizace. Tito lidé často ani nevědí, že jsou součástí organizovaného zločinu. Do této skupiny se řadí dealeri, kurýři, převaděči, jednatelé firem apod. Nejmenší zločinecké skupiny mají zpravidla 15 členů, ty největší a nejlépe organizované až 200.<sup>34</sup>

### 3.3.2 Složení zločineckých skupin

Co se týká podílu cizinců na organizované kriminalitě, tak zpočátku mírně převažovali zahraniční účastníci nad českými občany. V roce 2012 byl poměr mezinárodního a domácího prvku 50:50. To ovšem neznamenalo, že tyto skupiny byly striktně odděleny. Kromě čistě zahraničních a čistě domácích skupin existují i skupiny smíšené. U těchto skupin pak jen záleží na tom, zdali vedoucí roli zaujímají cizinci nebo Češi. Pokud skupinu řídí cizinci, pak Češi plní ve většině případech úlohy servisního charakteru, zajišťují kontakty s úřady. V letech 2011 - 2012 bylo 27 % tvořeno pouze cizinci, 29 % skupin bylo čistě českých, 44 % bylo smíšených. Ve smíšených skupinách pak tvořily větší procento (23:21) ty, které byly vedeny cizinci. Průzkum prováděný každoročně policejními experty ukázal, že v roce 2012 měly v organizovaném zločinu v ČR největší zastoupení skupiny vietnamského, ukrajinského nebo ruského původu. S určitým odstupem jsou za nimi Slováci a Albánci. Oproti předchozímu roku vzrostl počet Rusů a Slováků. Především zastoupení Slováků se v posledních letech výrazně zvyšuje. Mezi další národnosti

---

<sup>34</sup> Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 - 2014. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2011, s. 6.

vyskytující se v rámci organizovaného zločinu na území ČR patří Číňané, Bulhaři, Rumuni, Srbové, Poláci, Arméni a další (viz Příloha č. 1).<sup>35</sup>

Ve zločineckých skupinách na našem území se vyskytují i ženy. Na základě odhadu se podíl žen v letech 2000 - 2011 pohyboval v rozmezí 11 - 16 %. V roce 2012 se jejich podíl zvýšil na 18 %, což je nejvíce za posledních třináct let. V organizované skupině působí spíše jako řadové členky, zastupující většinou svého manžela, přítele, který je na vyšší pozici v rámci hierarchie. Ale jsou i případy, kdy ženy vedou samostatnou část organizace (převádění lidí, nevěstince apod.). Jsou především využívány v situacích, kdy je vhodnější použít ženu vzhledem k jejich nenápadnosti a reprezentativnosti. Působí jako volavky, podílejí se na kompromitaci. Rovněž jsou na ně přihlašovány prostředky (vozidla, byty), které jsou používány k páčání trestné činnosti. Ženy se v rámci organizovaného zločinu uplatňují nejčastěji v těchto oblastech:

- **zajišťování organizačního zázemí a managementu zločineckých skupin** - např. účetnictví, logistické zabezpečení, zajišťování dopravy, úschova věcí, zbraní, finančních prostředků, překupnictví odcizených předmětů,
- **organizace prostituce, kuplířství a obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování** - pomoc při organizaci, vedení samotných organizací a podniků, nábor nových adeptek,
- **ekonomická kriminalita** - tato oblast zahrnuje např. podvodné finanční operace, podvody s platebními kartami, pojišťovací a celní podvody, zakládání fiktivních firem, výběry financí získaných trestnou činností,
- **obchodování s omamnými a psychotropními látkami** - pašování drog a jejich distribuce<sup>36</sup>

### 3.3.3 Hlavní aktivity zločineckých skupin

Jako hlavní aktivity zločineckých skupin na území ČR z hlediska četnosti, způsobených škod a závažnosti jsou považovány:

---

<sup>35</sup> MAREŠOVÁ A. a kol., Analýza trendů kriminality v roce 2012, s. 30.

- **Hospodářská trestná činnost** - jedna z nejvýnosnějších a nejnebezpečnějších forem organizované trestné činnosti na území ČR. Vzhledem ke specifičnosti této činnosti je velmi složité ji odhalit, dokumentovat i postihovat. Přitom se dá s velkou pravděpodobností očekávat, že tato trestná činnost se bude do budoucna jen navyšovat co do rozsahu i co do způsobených škod. Mezi ty nejzávažnější formy patří daňové úniky, úvěrové podvody, podvody s dotacemi z fondů EU, podvody v oblasti veřejných zakázek a legalizace výnosů z trestné činnosti. Podle odhadů ÚOKFK<sup>37</sup> se škody pohybují ročně v řádech desítek miliard korun.<sup>38</sup>
- **Padělání platebních prostředků** - především padělání bezhotovostních platebních prostředků prostřednictvím tzv. skimmingu<sup>39</sup>. Tato trestná činnost se týká zejména tzv. kočovných či mobilních zločineckých skupin, které se sezónně pohybují po různých místech po celém světě.

---

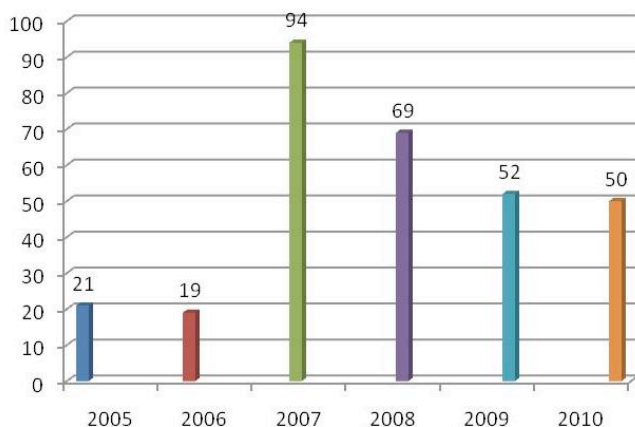
<sup>36</sup> MAREŠOVÁ A. a kol., Analýza trendů kriminality v roce 2012, s. 29 - 30.

<sup>37</sup> Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality.

<sup>38</sup> Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 - 2014, Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2011, s. 7 - 13.

<sup>39</sup> Krádež informací kopírováním z platební karty během transakce bez vědomí právoplatného držitele karty. Tyto informace jsou pak nahrány na novou padělanou kartu.

**Graf 1** Statistický přehled počtu skimmování na území ČR za období 1. 1. 2005 do 31. 12. 2010



*Zdroj: webové stránky Policie ČR*

- **Padělání osobních dokladů** - využíváno nejčastěji za účelem nedovoleného překročení státní hranice ČR, někdy i k neoprávněnému pobytu na území ČR nebo jiných zemí EU a k páčání rozsáhlé majetkové trestné činnosti. Tato trestná činnost úzce souvisí s kapesními krádežemi osobních dokladů, nelegální migrací a obchodem s lidmi, ale i terorismem.
- **Nelegální migrace** - v důsledku vstupu ČR do schengenského prostoru v roce 2008 se způsob této trestné činnosti velmi zjednodušil. ČR je nejčastěji využívána jako tranzitní země při nelegální migraci do Německa, Itálie, Francie, Španělska a Velké Británie. Existují různé způsoby, jejichž prostřednictvím dochází k nelegální migraci jako např. padělání cestovních dokladů, účelové sňatky, falešné přiznání otcovství nebo i tzv. doklady na podobu, kdy osoba používá doklad s platnými podmínkami pro vstup a pobyt v určité zemi, ale doklad patří osobě, které je kontrolovaná osoba jen podobná.
- **Obchod s lidmi** - na území ČR se tato trestná činnost projevuje v podstatě ve dvou formách, a to za účelem sexuálního nebo pracovního vykořisťování. Je nutné rozlišovat mezi obchodem s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování a dobrovolnou prostitucí, i přesto že tyto oblasti spolu úzce

souvisí. Prostituce je u nás obvykle organizována českými zločineckými skupinami. Většina prostituujících pochází ze sociálně slabého prostředí a k prostituci jsou často přinuceni pod příslibem práce nebo pohrůžkou fyzického násilí. Jsou evidovány i případy, kdy byly oběti nuceny užívat OPL<sup>40</sup>, aby tak byla zajištěna jejich poslušnost. V posledních letech dochází k ústupu zločineckých skupin od této trestné činnosti z důvodu její klesající výnosnosti. Oproti tomu však roste obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování díky rostoucí poptávce po levné pracovní síle zejména ve stavebním průmyslu, v lesnictví, v zemědělství, v potravinářství či v textilním průmyslu. Tato činnost je provozována zpravidla prostřednictvím klientského systému (tj. osobami či agenturami zabývajícími se zprostředkováním zaměstnání) - zločineckými skupinami, zneužívajícími celkově nevýhodného postavení dělníků spočívajícího v jazykové bariéře, neorientování se v právním systému ČR a nedostatku finančních prostředků.

- **Organizované kapesní krádeže** - objevují se především v turisticky atraktivních městech, mezi nimiž dominuje hlavní město Praha (historické centrum - Praha 1 a 2). Tato trestná činnost se týká českých, alžírských a rumunských zločineckých skupin, které ke krádežím často využívají nezletilé<sup>41</sup>.
- **Výroba a distribuce OPL** - na této trestné činnosti se podílí více zločineckých skupin. Např. Albánské zločinecké skupiny se zaměřují na prodej heroinu a kokainu, podílejí se také na dovozu efedrinu, potřebný

---

<sup>40</sup> Omamně a psychotropní látky.

<sup>41</sup> V letech 2004 - 2005 byla věnována zvýšená pozornost tzv. případům bulharských dívek, kdy dokonale organizované skupiny z Bulharska využívaly ke své trestné činnosti nezletilé dívky nebo dívky, které se za nezletilé vydávaly, případně se prokazovaly i padělanými dokumenty.

Tyto gangy působily vedle Prahy i v jiných lokalitách, jako například Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Hrade Králové, Jihlava a další. Ministerstvo vnitra ČR, Bulharské dívky, Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2004, s. 13. [cit. 2014-10-05] Dostupný z [www: <http://www.mvcr.cz/soubor/bulhar-divky-pdf.aspx>](http://www.mvcr.cz/soubor/bulhar-divky-pdf.aspx)

k výrobě pervitinu. Tyto OPL často prodávají i pracovníci bezpečnostních agentur zajišťující ochranu provozu nočních podniků. Západoafrické zločinecké skupiny se podílejí na distribuci a prodeji kokainu. Vietnamské zločinecké skupiny se u nás zabývají hlavně výrobou a prodejem marihuany. U této činnosti byl v posledních letech zaznamenán výrazný nárůst. Částečně se Vietnamci podílejí i na výrobě a distribuci pervitinu. Čeští občané se do výroby a distribuce OPL zapojují minimálně. Kromě výše zmíněných skupin byly zaznamenány i případy zločineckých skupin složených z občanů zemí střední Evropy a dá se do budoucna očekávat, že jejich počet se bude zvyšovat.

- **Poškozování životního prostředí** - této oblasti není v rámci boje proti organizovanému zločinu věnována dostatečná pozornost i přesto, že se vyskytují závažné případy neoprávněného nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami, které mají na svědomí mezinárodně propojené skupiny prodejců, chovatelů, překupníků a mezi nimi pohybujících se kurýrů. Ačkoliv se o této formě organizovaného zločinu moc nemluví, odhadované výnosy z ní činí řády miliónů korun, podobně jako u výroby a distribuce OPL.
- **Autokriminalita** - v souvislosti se vstupem ČR do schengenského prostoru se počet krádeží motorových vozidel na našem území od roku 2004 snižuje. Organizované skupiny pachatelů se spíše soustředí na krádeže luxusních vozidel v zahraničí - především v Německu a Rakousku. Na území ČR tak dochází ke koncentraci zahraničních pachatelů organizované trestné činnosti, především ze zemí bývalého Sovětského svazu, Slovenska, Polska a balkánských zemí. I přes pokles počtu krádeží vozidel v ČR se odhalování a objasňování této trestné činnosti pohybuje pouze okolo 15 % (u dvoustopých vozidel, která tvoří 95 % z celkového počtu odcizených motorových vozidel).
- **Korupce** - s rostoucím významem hospodářské trestné činnosti se korupce stává hlavním nástrojem prosazování zájmů zločineckých skupin. Zločinecké skupiny pomocí rozsáhlé korupce získávají přístup do státního a

soukromého sektoru a narušují tak aplikaci a vymahatelnost práva, porušují pravidla hospodářské soutěže. Korupce je jedním z nejzávažnějších problémů současnosti nejen u nás, ale i v zahraničí. Korupční praktiky ve spojení s dalšími formami trestné činnosti mohou narušit samotné základy společnosti, což může mít za následek ztrátu důvěry občana v poctivost a nestrannost fungování státních institucí, pokřivení tržních vazeb, ekonomický úpadek a destabilizaci státu.

- **Násilná trestná činnost a organizované vydírání** - zde se jedná o doprovodnou metodu vyšších záměrů, nikoliv o cílenou činnost. Patří sem především organizované vydírání (tzv. racketeering, tj. vymáhání peněz od podniků pod pohrůzkou násilí). Vzhledem k tomu, že poškození nejsou ochotni tuto trestnou činnost oznamovat Policii ČR, je velmi těžko prokazatelná a obtížně stíhatelná.
- **Počítačová a informační kriminalita** - kromě špičkových informačních a komunikačních technologií roste význam internetu v rámci nelegálních aktivit. Opět tu jde o nástroj, nikoliv cíl (např. krádeže osobních údajů za účelem úvěrových podvodů). Poslední dobou bývá trendem přesouvání některých aktivit zločineckých skupin do tzv. „virtuálního“ prostředí internetu (dětská pornografie, obchod s nelegálním zbožím apod.), což ztěžuje práci příslušníků Policie ČR při odhalování trestných činností z důvodu nedostatečné orientace v tomto prostředí.
- **Terorismus** - organizovaný zločin má velmi blízko k terorismu, mnohdy poskytuje zázemí pro případné teroristické aktivity. Hlavní rozdíl spočívá v tom, že zločineckým skupinám jde především o dosahování maximálního zisku s minimálním rizikem, zatímco za terorismem jsou spíše politické či ideologické motivy. Nicméně propojení a spolupráce těchto dvou skupin může přinést značná rizika. V rámci organizovaného zločinu získávají

teroristické skupiny finance především z výnosů z prodeje a pašování drog, od uprchlíků a z výkupného.<sup>42</sup>

### 3.3.4 Hospodářská kriminalita ve vztahu k organizovanému zločinu

Hospodářská kriminalita je v souvislosti s organizovaným zločinem trestnou činností, která výrazně narušuje mikroekonomické principy podnikání i makroekonomické hospodářské vztahy. Jedná se o opakující a soustavnou činnost, která je prováděná relativně stálými organizačními strukturami s hierarchickým uspořádáním. Při realizaci jednotlivých trestných činů často dochází i k jednání, které je typické pro organizovaný zločin (např. vyhrožování partnerům nebo konkurentům, zakrývání a zahlazování stop a dokumentů apod.) Prokázat však hospodářskou kriminalitu, která by byla spáchána organizovanou formou, se v současnosti daří velmi málo. Tudíž značně chybí empirické poznatky o tomto druhu trestné činnosti. Vystává tu otázka, zdali tuto situaci zapříčinily nedostatečné právní úpravy, špatné fungování kontrolních mechanismů státního aparátu nebo vysoká odbornost pachatelů.<sup>43</sup>

První příležitostí, která umožnila založení skupin organizovaného zločinu a jejich aktivitu v organizované hospodářské kriminalitě, se stala restrukturalizace vlastnických vztahů v průběhu 90. let, tzv. privatizace a restituce. Symbolem podvodu kuponové privatizace jsou dodnes ne zcela objasněné případy Harvardských fondů, ve kterých představovaly hlavní roli osoby Viktora Koženého a Borise Vostrého. Jde o jednu z největších škod a tunelování národního majetku, kde celkové škody spáchané touto skupinou činily více než 100 miliard korun.<sup>44</sup> *„Legislativní nestálost, funkční a personální změny uvnitř státních institucí, početní expanze finančních institucí spolu s nekontrolovaným zakládáním řady firem a společností a s jejich následným ekonomickým rozpadem – toto bylo prostředí, v němž měly*

---

<sup>42</sup> Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 - 2014, Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2011, s. 7 - 13.

<sup>43</sup> CEJP, M. a kol., Organizovaný zločin v České republice III, s. 115.

<sup>44</sup> České tunely: Harvardské fondy. *Komodity.cz* [online]. 19. 10. 2014 [cit. 2014-10-19]. Dostupné z: [http://www.komodity.cz/Ceske-tunely-Harvardske-fondy-\(BNavratil\)-x3064](http://www.komodity.cz/Ceske-tunely-Harvardske-fondy-(BNavratil)-x3064)



*organizované zločinecké skupiny řadu výhod (ve srovnání s odpovědnými finančníky a podnikateli, kteří se bez zkušenosti snažili prosadit ve vznikající tržní ekonomice), které jim umožnily zmocnit se některých částí národního hospodářství téměř jako „ve výprodeji“.*<sup>45</sup>

Hospodářská trestná činnost byla v roce 2013 těžištěm aktivit většiny sledovaných kriminálních struktur (domácích, asijských, i ruskojazyčných). Mezi nejzávažnější aktivity zločineckých skupin v této oblasti kriminality patří v posledních dvou letech:

- daňová kriminalita,
- finanční kriminalita,
- legalizace výnosů z trestné činnosti, tzv. praní špinavých peněz.

Daňová kriminalita je co do způsobených škod nejzávažnější trestnou činností a to především z důvodu vysoké latence, která je podle expertního pracoviště PČR ÚOKFK odhadována na 30 až 50%. Pachatelé jsou vidinou vysokého zisku motivováni natolik, že ani přímé ohrožení životů obyvatel je nezastaví.<sup>46</sup>

V roce 2013 se daňová kriminalita projevovala především v krácení spotřebních daní a DPH z minerálních olejů. Poslední dobou se zvyšuje i počet tzv. karuselových podvodů, které se soustředí zejména na drahé, snadno prodejné a skladovatelné komodity jako např. mobilní telefony, tablety, počítačové čipy a softwary, ale i kovový šrot, betonářská ocel, dřevo apod. Daňová kriminalita způsobuje obrovské finanční ztráty na státním rozpočtu, kdy Česká republika přichází ročně kvůli daňovým únikům o 150 až 230 miliard korun. Nejenže negativně ovlivňuje příjmovou stránku veřejných rozpočtů, ale i výrazně deformuje podnikatelské prostředí a v některých oblastech doslova likviduje reálnou konkurenceschopnost celých segmentů trhu. Obrovské finanční zisky a propojení s organizovaným zločinem zvyšují riziko průniku do státní sféry, soudnictví, policie a politických stran. Hrozí i další propojení

---

<sup>45</sup> CEJP, M. a kol., Organizovaný zločin v České republice III, s. 115.

<sup>46</sup> Např. nedávná metanolová aféra, která si vyžádala několik desítek obětí a projevila se i v daňové kriminalitě, kdy „alkoholová mafie“ neodvácením spotřební daně z lihu připravila stát o miliardy.

s organizovaným zločinem v zahraničí. Daňovou kriminalitu provází i další závažné trestné činnosti, tj. korupce, vydírání, vraždy apod.

Druhou nejzávažnější formou organizované hospodářské kriminality je tzv. finanční kriminalita. Jedná se o různé způsoby podvodných jednání za účelem neoprávněného získání finančních prostředků nebo jiného majetkového prospěchu od státních a veřejnoprávních institucí, od soukromých právnických osob, ale i od jednotlivých fyzických osob. Do této kategorie lze zařadit podvodná čerpání dotací od státu na určené rozvojové programy či podpory zaměstnanosti, ale i dotací na odstraňování následků živelných pohrom. Do finanční kriminality spadá i problematika zmanipulovaných a ve většině případech předražených veřejných zakázek.<sup>47</sup>

Velmi závažným problémem celosvětového významu je legalizace výnosů z trestné činnosti – „praní špinavých peněz“. Jedná se o proces, během kterého je původ získaných peněžních prostředků (zisků z trestné činnosti) zastřen tak, aby to vypadalo, že jde o legální příjem. Peníze „vyprané“ v České republice většinou pochází právě z trestné činnosti hospodářského charakteru, jako je krádež daní, podvody, pašování apod. Legalizace výnosů z trestné činnosti má destabilizující vliv na legální ekonomiku – dochází k deformaci cen práce a nemovitostí, vytlačení legálních firem z trhu, roste inflace. Proces legalizace výnosů z trestné činnosti probíhá ve třech krocích:

- 1. Vložení hotovosti na bankovní účty** přes nebankovní směnárny, realitní kanceláře, obchody se starožitnostmi, kasina atd.
- 2. Zastření jejich původu** provedením znepréhledňujícího počtu transakcí a převodů.
- 3. Integrace** legalizovaných prostředků do oficiální ekonomiky.<sup>48</sup>

---

<sup>47</sup> Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2013, Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2013, s. 37.

<sup>48</sup> CEJP, M. a kol., Organizovaný zločin v České republice III, s. 115 - 116.

### 3.4 Daňové úniky

Než se budu věnovat problematice závažných daňových úniků, je třeba definovat pojem *daňový únik*. S tímto pojmem se v odborné literatuře i v laickém tisku setkáváme velmi často, přesto bychom jednotnou definici hledali zatím bezvýsledně. Odkaz na trestné činy daňové nalezneme v Trestním zákoně<sup>49</sup>, konkrétně v § 147, ve kterém se hovoří o neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení, na zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a § 148 o zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby. Aby však tato nezákonná činnost byla považována za trestný čin, musí být prováděna ve větším rozsahu.

K daňovému úniku dochází v případě, že se daňový poplatník částečně nebo zcela vyhýbá placení daně a dochází tak k minimalizaci daňové povinnosti. Daňové úniky lze rozdělit na *legální* a *nelegální*<sup>50</sup>. Legální daňové úniky představují postupy daňových subjektů v souladu s právními předpisy, neboli postupy, které právní předpisy neporušují. Projevují se především u nových podnikatelských subjektů a to především z důvodu neznalosti či podcenění daňové nebo účetní problematiky. Přispívá tomu i složitost a v některých případech i nejednoznačnost daňových předpisů. Do této skupiny lze zařadit např. daňové úlevy, tvorba rezerv, různé způsoby odepisování, uplatnění paušálu či skutečných výdajů, odpočitatelné položky atd.<sup>51</sup> V podstatě se jedná o využití všech úlev a možností daných zákonem. Označení únik v tomto případě nepovažuji za správné.

Nelegální úniky jsou pak samozřejmě postupy, při kterých byl překročen zákon a za které může být daňový poplatník postížen. Míra postihu se pak odvíjí od rozsahu neodvedení nebo zkrácení daně a zdali došlo k úmyslnému překročení zákona. Nelegální úniky totiž nemusí být vždy záměrné, ale často k nim dochází z důvodu

---

<sup>49</sup> Zákon č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

<sup>50</sup> V anglicky psané literatuře se hovoří o tzv. *tax avoidance* (vyhýbání se placení daní), kdy se jedná o legální aktivitu a *tax evasion* (daňový únik, podvod), která je považována za nelegální činnost. SLEMROD, J., YITZHAKI, S., Tax avoidance, evasion and administration, s. 4 - 5. CULLIS, J., JONES, P., Public Finance and Public Choice, s. 191 - 192.

<sup>51</sup> ŠEFL, V., Některé Aspekty boje proti daňovým únikům a praní špinavých peněz, Brno: Masarykova Univerzita, 2010.

neznalosti nebo nepochopení některých zákonných úprav, které vycházejí z nadměrné nepřehlednosti daňových zákonů. S informovaností daňových poplatníků souvisí i tzv. *racionální neznalost*. Daňový poplatník může usoudit, že získávání potřebných informací souvisejících s jeho podnikáním je pro něj natolik nákladné, že dává přednost neznalosti. Nelegální daňové úniky mohou být ve větší či menší míře prokazatelné a tedy i postižitelné. Téměř nepostižitelným daňovým únikem je například snížení daně pomocí rozdělení příjmu na spolupracující osoby, kdy daňový poplatník – fyzická osoba volí v rámci zákona nejlepší variantu rozdělení spolupráce tak, aby daň byla co nejnižší. V tomto případě se jedná o daňový únik především z důvodu, že ve skutečnosti může být procentuální podíl spolupracující osoby na podnikatelově ekonomické činnosti téměř nulový a i přesto nebude tato trestná činnost s velkou pravděpodobností postihnuta kontrolou finančního úřadu.<sup>52</sup>

### 3.4.1 Příčiny existence daňové kriminality

Daňová kriminalita je fenomén, který citlivě reaguje na ekonomické, politické, ale i sociální prostředí a vztahy ve společnosti. Lze tedy usoudit, že příčiny daňové kriminality prochází neustálým vývojem. Příčin existence daňové kriminality je mnoho, mezi ty hlavní lze zařadit:

- **Společenské změny v devadesátých letech dvacátého století** - tzv. sametová revoluce v listopadu 1989 s sebou přinesla řadu změn ekonomických, politických a společenských.
- **Amnestie z 1. 1. 1990** - jedna z nejrozsáhlejších amnestií, kdy bylo propuštěno více než 15 000 lidí.<sup>53</sup> Vztahovala se i na pachatele mimořádně závažných trestných činů. Mezi amnestovanými byli i pachatelé odsouzení

---

<sup>52</sup> TICHÁ, M., *Teoretické a praktické aspekty veřejných financí: Daňové úniky - institucionální aspekty* [online]. Praha, 2007 [cit. 2014-11-01]. Dostupné z: [http://kvf.vse.cz/storage/1180483352\\_sb\\_ticha.pdf](http://kvf.vse.cz/storage/1180483352_sb_ticha.pdf), s. 2 - 4.

<sup>53</sup> 30064. Před 15 lety vyhlásil prezident Havel rozsáhlou amnestii. *Epravo.cz* [online]. 29. 12. 2004 [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/pred-15-lety-vyhlasil-prezident-havel-rozsahlou-amnestii-30064.html?mail>

za trestný čin spekulace a rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, přičemž tito pachatelé neměli žádný problém se zařazením do nově vznikající občanské společnosti. Způsob, jakým byla amnestie provedena, tak podpořil sjednocení stávajících a vznik nových organizovaných skupin.

- **Otevření hranic České republiky** - zvýšil se tak pohyb osob a zboží přes hranice. Liberalizace zahraničního obchodu a vstup zahraničního kapitálu do české ekonomiky zvýšilo počet porušení daňových, celních a dalších zákonů.
- **Dynamický a technický rozvoj** - rostoucí využití počítačové techniky ve všech oblastech společnosti i ekonomice přineslo nejen vznik nových forem kriminality, ale i usnadnění páchaní stávajících forem kriminality.
- **Pohyb majetku** - souvisel s nedostatkem zkušeností, důvěřivostí, někdy až lehkovážností.
- **Reorganizace státního aparátu** - v 90. letech dvacátého století došlo ke vzniku nových orgánů státní správy a ke zpracování nové koncepce pro orgány stávající. Noví zaměstnanci neměli dostatečné praktické zkušenosti a ti stávající neprojevovali zájem učit se cokoliv nového. Nepřímo tak odmítali nové politické zřízení. Jednalo se především o zaměstnance finančních úřadů, policie, soudů a prokuratury (nyní státní zastupitelství). S reorganizací státního aparátu byl spojený i výrazný pokles akceschopnosti orgánů činných v trestním řízení, a to z důvodu poklesu prestiže policie, prokuratury a soudů ze strany veřejnosti vzhledem k tomu, že tyto složky podporovaly předchozí režim.
- **Narušení a změna sociálních vazeb a právních vztahů** - ekonomická a morální krize společnosti vedla k nutnosti vytvoření nových morálních hodnot, které zároveň vedly k odsouzení jak morálky, tak práva totalitního režimu. Nastala situace, že lidé nevěděli jakým právem se vlastně řídit. Minulým, současným, nebo dokonce obojím? Právní řád se stabilizoval, avšak přinesl s sebou určité změny v oblasti sociální, a to především ve

vztahu k ekonomice. Nově se také objevila dlouhodobá nezaměstnanost, která do té doby nebyla známa.

- **Změna funkce peněz ve společnosti** - tento faktor dlouhodobě ovlivnil daňovou kriminalitu. Peníze, které po dlouhou dobu sloužily pouze jako poukázky na zboží se daly použít jako kapitál, což přineslo změnu v charakteru trestné činnosti. Původně docházelo k majetkové trestné činnosti především za účelem rozšíření hmotné potřeby pachatele. S funkcí peněz jako kapitálu však docházelo ke snahám použít je jako „černých peněz“ získaných ze zločinu. Ve většině případech se jednalo právě o finanční prostředky z daňových úniků, které byly potom přímo nebo nepřímo vytaženy (např. falešnou kupní smlouvou), a tak bylo možné tyto peníze tzv. vyprat jako špinavé peníze.<sup>54</sup>
- **Legislativa** - daňová soustava by měla být strukturována tak, aby zatížení daňových subjektů bylo pokud možno spravedlivé. Srozumitelnost a jednoduchost daňových předpisů je základní podmínkou k dosažení co nejvyšší ochoty daňových subjektů plnit svou daňovou povinnost. Především se jedná o stanovení daňového základu a výpočtu samotné daňové povinnosti. Výše daňových sazeb hraje také významnou roli. Bohužel o srozumitelnosti a jednoduchosti daňových předpisů se v podmínkách Česká republiky nedá hovořit. Daňová soustava procházela od roku 1992 neustálými novelizacemi s velkým počtem změn. Například zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, který se vstupem České republiky do Evropské unie nahradil původní zákon č. 588/1992, zaznamenal od svého schválení celkem 22 změn. Jen v roce 2009 to byly 4 změny, které se týkaly více než 100 paragrafů. Z tohoto důvodu se nelze divit, že orientovat se v takovýchto předpisech není snadné jak pro daňové subjekty, tak i daňové poradce a často i soudce, které daňové spory řeší.<sup>55</sup>

---

<sup>54</sup> PROUZA, D., Daňová kriminalita, s. 91 - 93.

<sup>55</sup> ŠEFL, V., Některé Aspekty boje proti daňovým únikům a praní špinavých peněz, Brno: Masarykova Univerzita, 2010.

### 3.4.2 Úmyslné daňové úniky

Úmyslné daňové úniky, především ty, které způsobují statisícové či milionové škody, jsou trestnými činy, k jejichž spáchání se organizují i vcelku početné skupiny pachatelů. Do této kategorie řadíme například neoprávněné vyžádání vrácení daně z přidané hodnoty, úniky na spotřební dani, správních poplatcích vybíraných vyměřovacími orgány státní správy, úniky na celních poplatcích prostřednictvím pozměňování dokladů, deklarování zboží v dovozu či vývozu zboží, záměny obchodních komodit aj.

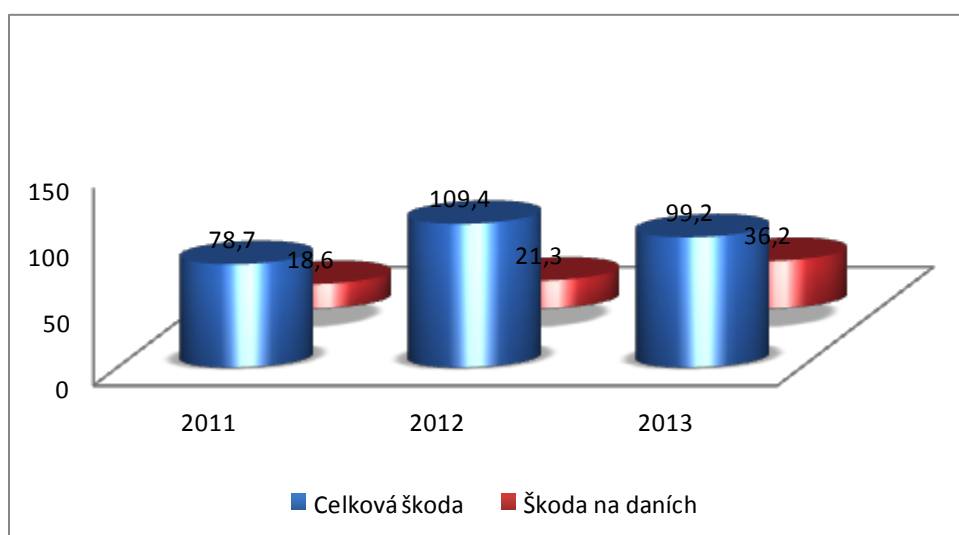
Jedná se o jednu z nejtypičtějších trestných činností organizovaného zločinu v České republice. Podle dostupných informací trestně právních institucí, finančních úřadů, policejních a celních orgánů představuje tato trestná činnost v mnoha případech skupinový dlouhodobě připravovaný a pečlivě promyšlený podvod. Na jeho přípravě a provedení se podílí více osob s rozdělenými úkoly a pravomocemi, často v členění na organizátory, společníky a pomocníky. Někdy jsou spolupachateli i cizinci, některé skupiny páchají trestnou činnost na území několika států. Často jsou za účelem daňového podvodu zřizovány organizace (většinou s.r.o.) legální i tzv. krycí a jsou najímány osoby, které často nemají ani ponětí, že se účastní trestného činu. Organizované skupiny spolupracují i s daňovými odborníky a právními poradci, využívají kontaktů s politiky a uplácejí státní úředníky.

Část trestných činů je páchána s vysokou profesionalitou. Někteří pachatelé či jejich rádci se v daňové problematice pohybují kolikrát mnohem lépe než většina pracovníků finančních úřadů či odborníků ve finanční legislativě. Výjimečné není ani vyhrožování násilím, použití násilí nebo jiných prostředků zastrašování v rámci skupiny nebo proti nedobrovolným spolupracovníkům či svědkům, ale i proti celníkům a pracovníkům finančních úřadů. Teroristické praktiky (výbuchy, nájemné vraždy aj.) při zastrašování nebo trestání provinilců se objevují jen velmi zřídka.

Daňové podvody jsou velmi atraktivním druhem zločinného podnikání. Zisky z této trestné činnosti jsou obrovské, pravděpodobnost odhalení pachatelů, resp. organizátorů a prokázání jim úmyslu spáchat trestný čin je velmi nízká. Proto účast ne této trestné činnosti je stále více zajímavá nejen pro organizovaný zločin, ale i pro

osoby dosud bezúhonné, pracující na vysokých pozicích ve státní i podnikatelské sféře.<sup>56</sup>

**Graf 2** Podíl škody na daních na celkové škodě v letech 2011 - 2013 (v mld. Kč)



Zdroj: zpracováno dle *Vyhodnocení činnosti ÚOKFK SKPV za rok 2013*, <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2013.aspx>

Jak je vidět z grafu, škoda způsobená touto trestnou činností každým rokem roste. V loňském roce se na celkové škodě podílela více než 36 % a její odhadovaná škoda činila 36, 2 mld. korun. Nutno podotknout, že údaje neobsahují škody způsobené tzv. latentní daňovou a celní kriminalitou<sup>57</sup>.

---

<sup>56</sup> MAREŠOVÁ, Alena. Úmyslné zkrácení daní – analýza vybraných trestných činů a jejich pachatelů, s. 1 - 2.

<sup>57</sup> Tzn. daňová a celní kriminalita, která nebyla orgánům činným v trestním řízení ohlášena, nebyla zjištěna, tudíž není evidována.



### 3.4.3 Daňové úniky na DPH

Daňové úniky na DPH patří k nejrozšířenějším formám neplacení daní. Jen za letošní rok odhalili pracovníci finanční správy daňové úniky na dani z přidané hodnoty za více než 2,6 miliardy korun.<sup>58</sup>

Od doby co byly zrušeny daňové hranice mezi členskými státy Evropské unie, probíhá intrakomunitární obchod (propuštění do režimu volného oběhu) v rámci jednotného „daňového“ území Evropské unie, kdy není vyžadována celní kontrola. Výběr daně je tak administrativně mnohem komplikovanější. Zboží již není pod celním dohledem a obchodní partneři si celý obchod organizují sami. Tímto se dostáváme k problematice tzv. *karuselových (kolotočových) obchodů*, jakožto jedné z nejzávažnějších forem daňových úniků na dani z přidané hodnoty. Podle Františka Urbánka, vedoucího odboru hospodářské kriminality ve Zlínském kraji jde o „*řetězec obchodů, jehož se účastní subjekty registrované v členských státech Evropské unie. Prodej zboží do jiného členského státu je pro vývozce osvobozen od DPH. Naproti tomu dovozce je povinen provést tzv. samozdanění, to znamená povinnost přiznat a odvést DPH z ceny dovezeného zboží. Přičemž z následného prodeje má dovozce nárok na odpočet částky DPH uvedené na faktuře. Tím je daňově neutrální. Tento okamžik je počátkem podvodného jednání, kdy dovozce daň dalším kupujícímu vyfakturuje a ten mu ji i v ceně zboží zaplatí, avšak dovozce předmětnou daň státu neodvede a jednoduše zmizí. Stane se tudíž ztraceným obchodníkem*“<sup>59</sup>. Obchoduje se zejména s komoditami vysoké hodnoty a malého objemu, jako např. počítačové čipy a softwary, drahé kovy, mobilní telefony, apod. Atraktivní jsou i obchody s parfémů a řepkovým olejem. V loňském roce připravila skupina osmi lidí stát o nejméně 186

---

<sup>58</sup> Finanční správa ČR od začátku letošního roku odhalila daňové úniky na dani z přidané hodnoty ve výši přesahující 2,6 miliardy korun. *Finanční správa* [online]. 7. 8. 2014 [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/pro-media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2014/financni-sprava-cr-od-zacatku-letosniho-roku-odhalila-danovu-uniky-na-dph-5174>

<sup>59</sup> Obchodníci s parfémů a řepkovým olejem připravili stát o 186 miliónů. *IDNES.cz* [online]. 8. 2. 2013 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: [http://zpravy.idnes.cz/podvody-s-dani-pri-obchodu-s-parfemy-a-řepkovym-olejem-ve-zline-p7o-/krimi.aspx?c=A130208\\_142711\\_zlin-zpravy\\_ras](http://zpravy.idnes.cz/podvody-s-dani-pri-obchodu-s-parfemy-a-řepkovym-olejem-ve-zline-p7o-/krimi.aspx?c=A130208_142711_zlin-zpravy_ras)

miliónů korun právě za využití karuselových podvodů.<sup>60</sup> Podle NKÚ bylo v témže roce „ *evidováno 77 firem s nedoplatkem na DPH vyšším než 100 miliónů korun. Celkově pak tyto subjekty dlužily kolem 30 miliard. Nejbizarnější pak je, že díky virtuálním adresám je nebylo možné ani kontaktovat, natož vymáhání nedoplatků vůbec zahájit*“<sup>61</sup>.

V České republice je velmi populární i obchodování s pohonnými hmotami, kdy stát ročně přichází na daních přibližně o devět miliard korun. Pohonné hmoty se přeprodávají mezi spřízněnými a účelově zakládanými společnostmi, které nemají žádné účty ani hotovost a po několika týdnech zanikají.<sup>62</sup>

Zániku společností, které jsou v mnoha případech vlastněné tzv. bílými koňmi, se využívá i při obchodech s ojetými automobily. Princip tohoto nového typu podvodu je následující: dovozce zakoupí ojetý vůz bez DPH v aukčním domě např. v Německu či Rakousku. Poté by měl DPH zaplatit po dovozu do České republiky. To však neudělá a vůz prodá do spřízněného autobazaru. Nic netušící zákazník si pak tento vůz koupí, čímž se dostává do problému s finančním úřadem. Může se stát, že mu v případě vyšetřování daňového úniku bude vůz zabaven jako důkaz trestné činnosti, a to i na několik let. Dotyčný se může soudit s dovozcem, avšak pokud se jedná o onoho bílého koně, pak je takovýto postup téměř zbytečný.<sup>63</sup>

---

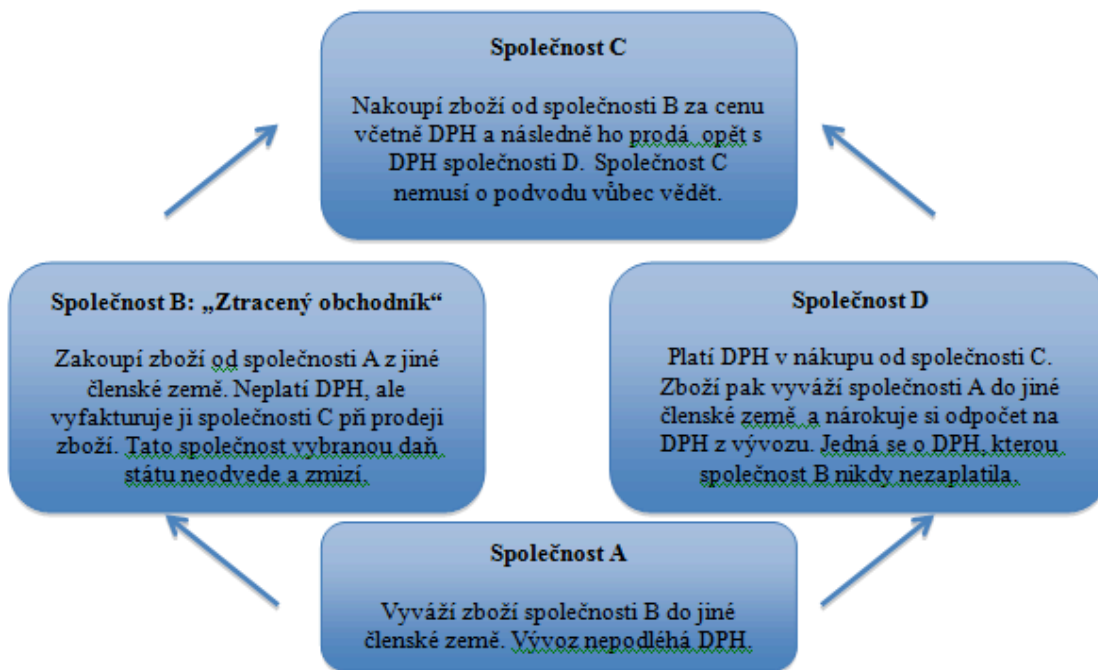
<sup>60</sup> Obchodníci s parfémami a řepkovým olejem připravili stát o 186 miliónů. *IDNES.cz* [online]. 8. 2. 2013 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: [http://zpravy.idnes.cz/podvody-s-dani-pri-obchodu-s-parfemy-a-repkovym-olejem-ve-zline-p7o-/krimi.aspx?c=A130208\\_142711\\_zlin-zpravy\\_ras](http://zpravy.idnes.cz/podvody-s-dani-pri-obchodu-s-parfemy-a-repkovym-olejem-ve-zline-p7o-/krimi.aspx?c=A130208_142711_zlin-zpravy_ras)

<sup>61</sup> Takový podvod jste ještě neviděli. *EPortál* [online]. 13. 7. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://eportal.parlamentnilisty.cz/Articles/6805-takovy-podvod-jste-jeste-nevideli.aspx>

<sup>62</sup> Tamtéž.

<sup>63</sup> Podvody s DPH při dovozu ojetin. *SOVA - Sdružení na ochranu vlastníků automobilů* [online]. © 2004 [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: <http://www.sdruzeni-sova.cz/clanek/podvody-s-dph-pri-dovozu-ojetiny-246>

**Obrázek 1** Princip karuselových podvodů



Zdroj: KRESTEŠOVÁ, M., REZEK, V., *Daňové nedoplatky a daňové úniky*. In: *Aktuální ekonomické a sociální otázky v ČR a EU, říjen 2013 [online prezentace]*. Smilovice: Ministerstvo financí. Odbor Strategie daňové politiky a správy, 2013 [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: [http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2013-10\\_Danove-nedoplatky-a-danove-uniky.pdf](http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2013-10_Danove-nedoplatky-a-danove-uniky.pdf)

Další způsobem, jak lze značně uniknout placení daně z přidané hodnoty je provádění „simulovaných“ odpočtů na základě fiktivních faktur. Odpočtu daně z přidané hodnoty lze docílit fiktivním nákupem zboží, čímž se navýší DPH na vstupu<sup>64</sup> a sníží DPH na výstupu<sup>65</sup>. Tedy stát ve skutečnosti tuto daň vůbec neobdrží, vzhledem k tomu, že k žádnému zdanitelnému obchodu nedojde, ale je od něj požadováno vrácení daně, jako kdyby byla odvedena. Nejčastějšími předměty fiktivního plnění

<sup>64</sup> Plátce daně z přidané hodnoty platí tuto daň při nákupu od svých dodavatelů.

<sup>65</sup> Daň, která je účtována všem zákazníkům plátce daně z přidané hodnoty. Tuto daň je následně povinen odvést do státního rozpočtu, přičemž má právo na odpočet daně ve výši daně zaplacené dodavatelům.

jsou dodávky různých obchodních služeb (např. zprostředkovatelské), a to zejména z důvodu nesnadné prokazatelnosti. Fiktivní faktury si firma vyhotoví buď sama nebo si je za úplatu nechá vystavit od jiné společnosti přes prostředníka.

K závažným únikům na daních dochází i formou *zaměňování sazeb daně*, které je obvyklé především u daní spotřebních, fungujících na principu obdobném jako u DPH, kdy dochází k záměně zboží A v sazbě zdanění A za zboží B v sazbě zdanění B. Typickým příkladem je záměna motorových olejů a nafty.<sup>66</sup>

#### 3.4.4 Daňové úniky na spotřební dani

Minerální oleje, líh, pivo, víno a tabákové výrobky. To vše podléhá spotřební dani a stát tak z prodeje tohoto zboží teoreticky získává nemalé prostředky. Prakticky však v této oblasti dochází k nejrůznějším daňovým optimalizacím a únikům.

Úniky na spotřební dani souvisí i s úniky na DPH, a to zvláště pokud jde o minerální oleje. Stejně jako je tomu u DPH, i zde přichází stát o velké částky. V posledních letech bývá trendem nezákonný dovoz minerálních olejů. Zde je důležité zmínit, že spotřební daň i clo se započítávají do základu pro DPH. Při krácení jednotlivých složek dochází k multiplikačnímu efektu, což znamená, že dovozce se může při nezákonném dovozu vyhnout jak clu, tak spotřební dani a DPH. V případě, že nezákonný dovoz probíhá v rámci celní unie EU, pak se to týká pouze daní.<sup>67</sup>

Vybrané zboží lze nezákonně dovézt za *použití fiktivních dokladů*. Typickým příkladem je záměna motorové nafty za technický olej, který není dle §49 zákona o spotřebních daních daňově zatížen. Takovýchto daňových podvodů poslední dobou velmi přibývá. Pouze za první tři měsíce roku 2013 odhalili moravskoslezští celníci

---

<sup>66</sup> HOBZIK, A., *Daňové úniky v ČR*. Praha, 2010. Dostupné z: [http://is.muni.cz/th/210929/pravf\\_m/Diplomova\\_prace\\_Adam\\_Hobzik.pdf](http://is.muni.cz/th/210929/pravf_m/Diplomova_prace_Adam_Hobzik.pdf). Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity, s. 52.

<sup>67</sup> HAVRÁNEK, Štěpán. *Boj proti únikům v oblasti nepřímých daní* [online]. Praha, 2013 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/131659/>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze.

nezákonný dovoz 120 000 litrů motorové nafty, která byla deklarována jako specifický minerální olej. Stát tak přichází na každém litru o necelých 11 korun na spotřební dani a pět korun na DPH. Vzhledem k tomu, že olej nepodléhá spotřební dani, neexistuje způsob, jakým by se dal původ a pohyb zboží mezi členskými státy Evropské unie sledovat. Přesto celníci přepravní cisterny pravidelně kontrolují.<sup>68</sup>

Další variantou je nezákonný dovoz *zcela bez dokladů*. Vzhledem k tomu, že tento způsob je při celní kontrole nejsnáze odhalitelný, není pachateli zřejmě tak často využíván. V případě, že by byl celníky takový dovoz odhalen, bude zboží, popřípadě i dopravní prostředek použitý k jejich přepravě, v souladu s § 42 zákona o spotřebních daních na místě zajištěny a v konečném důsledku mohou propadnout státu. Dopravci je poté z vybraného zboží přepravovaného bez náležitých dokladů doměřena spotřební daň.<sup>69</sup>

Existují i případy, kdy je k nezákonnému dovozu *zneužito obchodní jméno jiné společnosti*, která oproti dovozci má povolení k přijímání a užívání vybraného zboží osvobozeného od daně dle § 13 nebo § 22 zákona o spotřebních daních. Daná společnost o tom ani nemusí vědět. Další možností je účelové založení společnosti s “nastrčenými” jednatelemi, kteří často pochází ze sociálně slabých vrstev. Jedná se o již zmíněné bílé koně. Tato společnost slouží pouze k získání potřebného povolení a dovezení vybraného zboží. Jakmile má však dojít k plnění daňové povinnosti, stane se subjekt nekontaktním.

K únikům na spotřební dani, zejména u pohonných hmot, dochází i *podvodným ukončením přepravy*. To znamená, že vybrané zboží, které je oficiálně určeno k dovozu a spotřebě v jiné zemi Evropské unie, skončí na našem území a je zde uvedeno do volného oběhu. I přesto, že Česká republika měla sloužit pouze jako tranzitní země. Nedochází tak k přiznání a zaplacení daně, která měla být odvedena v

---

<sup>68</sup> Žalobce vítězí: Stát přišel o stovky milionů, šéf gangu dostal vyšší trest. *EuroZprávy.cz* [online]. 22. 4. 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://domaci.eurozpravy.cz/zivot/91796-zalobce-vitezi-stat-prisel-o-stovky-milionu-sef-gangu-dostal-vyssi-trest/>

<sup>69</sup> ROLFOVÁ, Dana. *Daňové úniky u nepřímých daní v ČR* [online]. Brno, 2011 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: [http://is.muni.cz/th/210764/pravf\\_m/diplomova\\_prace.pdf](http://is.muni.cz/th/210764/pravf_m/diplomova_prace.pdf). Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity, s. 18.

cílové zemi. Díky neustále se zdokonalujícímu systému EMCS<sup>70</sup> je však tento způsob daňového podvodu čím dál složitější.

Velmi podobný způsob představuje *fiktivní vývoz zboží*, kdy má plátce podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o spotřebních daních nárok na vrácení daní, a to za podmínky, že zdaněné vybrané zboží opustilo daňové území Evropské unie. Ve skutečnosti ale vybrané zboží zůstává na území Společenství a je zde spotřebováno. Fiktivní vývoz je spíše typický pro podvody s DPH<sup>71</sup>, ale není vyloučeno, že k takovýmto případům nedochází také u daně spotřební.

Za zmínku stojí i únik na spotřební dani v souvislosti s únikem na DPH, který spočíval v uzavírání obchodů uvnitř skladů společnosti Čepro<sup>72</sup>. Při prodeji pohonných hmot z daňového skladu nebyla odběratelům do základu pro výpočet DPH započítávána i spotřební daň. Jednalo se o velmi propracovaný podvod, při němž „mafie“ používala i zašifrované mobilní telefony, aby je nebylo možné odposlouchávat. Podle některých expertů lze tento případ co do rozsahu škod přirovnat k podvodům s lehkými topnými oleji z poloviny 90. let minulého století.<sup>73</sup>

V posledních letech byly zaznamenány i případy daňových úniků, ke kterým docházelo formou míchání nafty s technickým olejem. Tzv. *pančovaná nafta* je většinou levná, avšak nesplňuje technické parametry stanovené pro pohonné hmoty a

---

<sup>70</sup> Excise Movement and Control System, Elektronický systém pro přepravu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani v rámci EU. *Celní správa České republiky* [online]. © 2009 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spd-system-emcs/Stranky/default.aspx>

<sup>71</sup> Např. podvod s nanodisky, který způsobil škodu téměř 270 milionů korun. Kobra dopadla čtveřici podezřelou z podvodu za 270 milionů Kč. *ParlamentníListy.cz* [online]. 11. 7. 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Kobra-dopadla-ctverici-podezrelou-z-podvodu-za-270-milionu-Kc-326550>

<sup>72</sup> Dnes je takový postup již zakázán.

<sup>73</sup> Gang dostal vysoké tresty za obří daňové úniky z prodeje pohonných hmot. *Česká televize* [online]. 29. 5. 2013 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/229380-gang-dostal-vysoke-tresty-za-obri-danove-uniky-z-prodeje-pohonnych-hmot/>

může tak vážně poškodit motor auta. Nejen, že se pachatelé dopouští závažných daňových úniků, ale klamou i spotřebitele.<sup>74</sup>

### 3.4.5 Bílý kůň

Bílý kůň je pojem, který se často objevuje v souvislosti s daňovými podvody. Takto je slangově označována osoba, která je nastrčená k páčání trestné činnosti za účelem zakrytí skutečného pachatele nebo osoby, která má z této činnosti prospěch. Často jsou to osoby naivní nebo nevzdělané, které většinou nemají co ztratit, vzhledem k jejich nízkému sociálnímu postavení. V roli bílého koně se tak octnou např. bezdomovci, alkoholici, narkomani, těžce nemocní apod.

Jsou to lidé i s kriminální zkušeností, kteří touží po rychlém zisku, bez ohledu na způsob dosažení. Tedy často ani netuší, že se dopouští trestného činu. Jedinou zákonnou podmínkou je, aby dotyčná osoba byla způsobilá k právním úkonům (svéprávná). Existují i takové případy, kdy je bílým koněm mrtvý člověk. Týká se to především obchodování s kradenými vozy, kdy z něho pachatelé udělají fiktivního prodejce kradeného vozu. Zlodějům stačí pouze jeho osobní údaje, které vyplní do kupní smlouvy s falešným datem, aby to vypadlo, že se prodej formálně uskutečnil ještě za nebožtíkova života.<sup>75</sup>

Bílí koně jsou využíváni především k jejich registraci jako podnikatelů a následnému odebírání zboží tzv. na fakturu, aniž by za toto zboží zaplatili. Tento postup byl v České republice obvyklý pro první polovinu 90. let 20. století, kdy po pádu komunismu a možnosti svobodného podnikání nebylo mnoho podnikatelů dostatečně opatrných a v důsledku se snadno stali obětí této trestné činnosti.<sup>76</sup>

---

<sup>74</sup> O naftě s olejem mluvili jako o srágoře, gang namíchal miliony litrů. *IDNES.cz* [online]. 7. 5. 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: [http://liberec.idnes.cz/zacal-proces-s-podvodniky-kteri-redili-naftu-f3b-/liberec-zpravy.aspx?c=A140506\\_110947\\_liberec-zpravy\\_ous](http://liberec.idnes.cz/zacal-proces-s-podvodniky-kteri-redili-naftu-f3b-/liberec-zpravy.aspx?c=A140506_110947_liberec-zpravy_ous).

<sup>75</sup> Jak se dnes legalizuje kradené auto? Přes fiktivní nefungující firmy. *Hospodářské noviny* [online]. 11. 9. 2010 [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-46327400-jak-se-dnes-legalizuje-kradene-auto-pres-fiktivni-nefungujici-firmy>

<sup>76</sup> HORKA, D., *Projekt opatření proti daňovým únikům na dani z přidané hodnoty* [online]. Zlín, 2011 [cit. 2014-11-08]. Dostupné z:

Bílý kůň bývá často i jednatelem zadlužené společnosti. Společnost je většinou původními majiteli záměrně rozkradena a uvedena do bankrotu, avšak místo vyhlášení insolvence je společnost přepsána na někoho jiného - bílého koně. Ten je pak vystaven tlaku věřitelů, kdy jsou po něm vymáhány pohledávky, a je vyslýchán policií, aby vysvětlil koupi takové firmy. Ze strachu z prozrazení je často i vydírán původními majiteli firmy, ve výjimečných případech dojde i k jeho "odstranění".

V případě, že by dotyčná osoba disponovala nějakým majetkem, je exekutory zabaven. Bílý kůň tak většinou bez jakéhokoliv tušení napomáhá k tomu, že skuteční pachatelé unikají a jsou tak trestně nepostižitelní. Další metody této trestné činnosti, při kterých jsou bílí koně využíváni jsou např. zakládání a vedení fiktivní firmy, zneužívání dotací, obcházení daňových zákonů atd.<sup>77</sup>

Problém existence bílých koní se objevuje stále častěji. Postupně se tento fenomén stal běžným způsobem řešení problémů většinou v zadlužených společnostech. Mnohdy tyto osoby vystupují v desítkách společností. Jako příklad mohu uvést letošní případ dvojice podvodníků, kteří za účelem neoprávněného vylákání výplat nadměrných odpočtů na dani z přidané hodnoty založili 37 fiktivních firem, do jejichž vedení dosadili cizince v roli bílých koní. Zmiňované přeplatky DPH si pak nechávali zasílat na skutečné bankovní účty těchto společností. Peníze pak vybírali z bankomatů po celém území České republiky. Tímto podvodem si přišli na více jak šest milionů korun, přičemž není vyloučeno, že částka bude ve skutečnosti mnohem vyšší.<sup>78</sup>

---

[https://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/15284/horka\\_2011\\_dp.pdf?sequence=1](https://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/15284/horka_2011_dp.pdf?sequence=1). Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, s. 49.

<sup>77</sup> RYDLOVÁ, M., *Alternativy a motivace k životu "bílého koně"* [online]. Brno, 2012 [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: [http://is.muni.cz/th/344798/fss\\_b/Bakalarska\\_prace\\_Monika\\_Rydlova.pdf](http://is.muni.cz/th/344798/fss_b/Bakalarska_prace_Monika_Rydlova.pdf). Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně, s. 16.

<sup>78</sup> Podvodníci založili desítky firem, stát připravili o miliony na daních. *IDNES.cz* [online]. 30. 4. 2014 [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: [http://praha.idnes.cz/policie-patra-po-podvodnicich-co-zrizuji-fiktivni-firmy-pkk-/praha-zpravy.aspx?c=A140430\\_151959\\_praha-zpravy\\_bur](http://praha.idnes.cz/policie-patra-po-podvodnicich-co-zrizuji-fiktivni-firmy-pkk-/praha-zpravy.aspx?c=A140430_151959_praha-zpravy_bur)



## 3.5 Boj proti daňovým únikům v ČR

### 3.5.1 Metodika odhalování daňových trestných činů

Z předchozích kapitol již víme, že daňová kriminalita není nikterak novou aktivitou, zvlášť pokud jde o její formy a metody. Tento druh trestné činnosti se vyskytoval již před rokem 1993, kdy došlo k zásadní změně v daňové soustavě. Tato změna však umožnila vznik novým forem a metod páčání této trestné činnosti, z nichž mnohé nebyly dosud poznány ani odhaleny.

Při vyšetřování daňových trestných činů jsou velmi důležité *tzv. paměťové stopy*, tj. informace získané smyslovým vnímáním, které je určitá osoba schopna reprodukovat ve výpovědi (např. při výslechu zaměstnanců, obchodních partnerů, společníků, správců daně atd.). Významné jsou také *stopy a důkazy v listinné nebo elektronické podobě*. Jedná se o změny obsažené v účetních dokladech, účetních závěrkách, daňových přiznáních, celních dokladech, bilancích, výpisech z obchodního rejstříku apod. Informace se mohou vyskytovat i na záznamových prostředcích výpočetní techniky jako jsou CD ROM, pevný disk počítače, elektronické diáře, mobilní telefony. Důležitým vodítkem jsou také osobnostní rysy pachatele, pokud jsou známy.

Na začátku vyšetřování daňových deliktů je klíčová počáteční vyšetřovací situace. *Informační komponenty* tvoří především podklady předávané správcem daně a příslušnými složkami policie provádějící operativní šetření. Podstatné jsou i informace obsažené ve výpovědích osob. V průběhu vlastního vyšetřování se mnoho informací i jejich kvalita mění, proto je nezbytné s každou nově získanou informací důsledně pracovat a získávat na jejich podkladě informace další. Na průběh vyšetřování mají vliv i *osobnostní komponenty*, které jsou dány především osobností policisty, jeho znalostmi, schopnostmi, profesionalitou a aktivitou. Důležitá je nejen osobnost pachatele a jeho spolupráce s policií, ale i jiných osob, které se na vyšetřování podílí (např. obhájci, svědci, rodinní příslušníci pachatele). Určitý význam mají i *komponenty organizační a materiální*, které závisí na stavu orgánů činných v trestním řízení, zejména na technickém vybavení policie, na časových a kapacitních možnostech a organizaci práce. V průběhu vyšetřování daňových deliktů se mohou vyskytnout problémy jako jsou neúplné a nedostupné informace, nedostatečné množství důkazů, časová tíseň, odmítání spolupráce ze strany správce daně a

peněžních institucí či maření vyšetřování pachatelem a křivé výpovědi. Podněty k vyšetřování daňové trestné činnosti vycházejí nejčastěji od správce daně a ostatních státních orgánů. Při zajišťování důkazů je nezbytné zajistit nejdříve osobu pachatele, případně další osoby, které by mohly zničit nebo znehodnotit důkazy. Dále je nutné zajistit veškeré dostupné účetní a daňové doklady, a to buď formou dobrovolného vydání, odnětí nebo při domovní prohlídce. Velmi důležité je také zajištění majetku pachatele před jeho případným prodejem, darováním či jeho ukrytím. Veškeré tyto úkony mají za cíl zajistit dostatečné množství relevantních informací a důkazů a jsou tak základem pro úspěšný průběh celého vyšetřování.

Ke zvláštnostem plánování a organizace vyšetřování se řadí typické etapy vyšetřování, jejich proporce a závažnost, časová posloupnost úkonů, způsoby plánování a organizace práce a kooperace policejního komisaře s ostatními orgány. S ohledem na složitost a rozsáhlost této trestné činnosti je nutné vypracovat písemný plán obsahující nejen posloupnost jednotlivých úkonů, ale i jejich obsah. Každý úkon v průběhu vyšetřování se musí po jeho provedení zhodnotit a v případě potřeby plán upravit. V průběhu vyšetřování je důležitá součinnost všech složek policie se státními orgány (správce daně, živnostenský úřad) a dalšími subjekty (právnícké a fyzické osoby, obchodní partneři pachatele, peněžní ústavy).

V další fázi vyšetřování se policejní orgány zaměří na úkony k objasnění a prověření skutečností *důvodně* nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin. Pokud ano, tak jakou formou a zda je pachatelem konkrétní osoba sama, nebo za spoluúčasti jiné osoby. Mezi jednotlivé úkony patří výslech obviněného, výslechy svědků, vyžádání expertíz a znaleckých posudků, vyžádání zpráv a podkladů od státních orgánů nebo jiných právníckých a fyzických osob, využití evidencí databází a počítačové sítě.<sup>79</sup> V této souvislosti je vhodné učinit *znalecký posudek*, kterým se zkoumá především:

- pravost a původnost různých listin a dokumentů v nejrůznější podobě,
- správnost a průkaznost údajů vedených na elektronických médiích,
- správnost a průkaznost účetních dokladů,
- průběh a návaznost různých bankovních a finančních operací.

---

<sup>79</sup> PROUZA, D., Daňová kriminalita, s. 215 - 217.

Je důležité k výběru znalce přistupovat odpovědně. Vzhledem k výše zmíněným skutečnostem má správný výběr znalce velký význam pro úspěch dokazování.<sup>80</sup>

### 3.5.2 Orgány bojující s daňovými úniky v ČR

V boji s daňovými úniky působí zejména tyto složky:

#### 1. Policie ČR

- *Útvar pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ)*
- *Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality (ÚOKFK)*

#### 2. Ministerstva financí ČR

- *Finanční analytický útvar (FAÚ)*
- *Generální finanční ředitelství (GFŘ)*
- *Generální ředitelství cel (GŘC)*

#### 3. Daňová Kobra

### Útvar pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ)

ÚOOZ vznikl v lednu 1995 v rámci reorganizace Ústředny kriminální policie. Až do roku 2001 byla jeho součástí i protidrogová centrála. Dnes je výkonným pracovištěm Služby kriminální policie a vyšetřování s celostátní působností.

Organizační struktura je nastavena tak, aby umožňovala co nejefektivněji plnit úkoly při vyhledávání, prověřování, dokumentování a objasňování mimořádně závažného organizovaného zločinu po celé České republice. ÚOOZ se dělí na specifické odbory zabývající se jednotlivými druhy organizované trestné činnosti. Součástí je také odbor strategické analýzy, který se zabývá analytickým zpracováním informací získaných činnostmi jednotlivých výkonných organizačních článků útvaru. V rámci krajů je činnost ÚOOZ rozdělena mezi jednotlivé expozitury<sup>81</sup> zabývajícími se organizovanou trestnou činností páchanou zejména v místně příslušných krajích.

ÚOOZ spolupracuje s odborem bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra a pomáhá při vytváření koncepčních materiálů a konkrétních návrhů, které vedou k zefektivnění boje

---

<sup>80</sup> CHMELÍK, J., HÁJEK, P., NEČAS, S., Úvod do hospodářské kriminality, s. 80 - 81.

<sup>81</sup> Detašovaná pracoviště sídlící v Plzni, Praze, Teplicích, Hradci Králové, Ostravě, Českých Budějovicích a Brně.

s organizovaným zločinem. Rovněž je partnerem mezinárodních institucí a organizací jako např. Interpol, Europol apod.

**Mezi hlavní činnosti útvaru patří:**

- získávání, soustředování, uchovávání, analýza a využívání informací nezbytných pro boj s organizovaným zločinem
- odhalování, vyšetřování a zjišťování pachatelů trestné činnosti v oblastech:
  - a) padělání peněz a dalších platebních prostředků
  - b) závažné majetkové trestné činnosti
  - c) zločineckých struktur
  - d) terorismu a extremismu
  - e) násilné trestné činnosti
  - f) obchodu s lidmi a nelegální migrace<sup>82</sup>

**Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality (ÚOKFK)**

ÚOKFK vznikl v březnu 2003 nařízením Ministerstva vnitra č. 71/2001, čímž nahradil původní útvary, Úřad finanční kriminality a ochrany státu SKPV a Útvar pro odhalování korupce a závažné hospodářské činnosti (SPOK). Tento útvar má celorepublikovou působnost a věnuje se prověřování a vyšetřování závažných případů finanční kriminality a korupce. U těchto forem kriminality je velmi vysoká latence, tudíž se může na první pohled zdát, že práce tohoto útvaru není nikterak významná. Avšak skutečnost je jiná, neboť „jednotlivé případy, zejména finanční kriminality, jsou značně náročné a jeden případ má často i desetitisíce stran jednoho spisu, většinou několik obviněných, ale stovky až tisíce poškozených. Proto nelze co do počtu případů tento útvar srovnávat s žádným jiným policejním útvarem ani s žádným jiným útvarem celé státní správy“<sup>83</sup>.

---

<sup>82</sup> Útvary Policie ČR: Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV. *Policie České republiky* [online]. © 2014 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-pro-odhalovani-organizovaneho-zlocinu-skp-199737.aspx>.

<sup>83</sup> NĚMEC, M., Mafie a zločinecké gangy, s. 324.

**Tabulka 4** Zatíženost ÚOKFK

	2011	2012	2013
<b>Nápad trestních spisů</b>	311	304	204
• z toho zahájeno trestní stíhání	121	98	83
• procentuální poměr	38,91 %	32,24%	40,69 %
<b>Celkem spisů ke zpracování</b>	577	572	443
• zatíženost na jednoho zpracovatele	2,2	2,2	1,7

Zdroj: Informační servis. *Policie České republiky* [online]. 13.2.2014 [cit. 2014-10-15]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2013.aspx>

ÚOKFK je také součástí mezinárodních sítí:

- „**CARIN**“ - mezinárodní informační síť sdružující na neformálním základě orgány, které se zaměřují na zajišťování výnosů z trestné činnosti.
- „**AMON**“ - slouží k výměně zkušeností a nejlepší praxe při potlačování trestné činnosti legalizace výnosů z trestné činnosti.
- „**StAR Focal Point Initiative**“ - tato síť sdružuje i země mimo EU a zaměřuje se na výměnu a sdílení informací souvisejících s korupcí a výnosy získaných z trestné činnosti, hlavním organizátorem je Interpol.

ÚOKFK se pro rok 2014 zaměřil především na tyto činnosti:

- daňová trestná činnost – úzká spolupráce s finanční a celní správou, FAÚ a dalšími partnery, neustálá výměna informací a vytváření společných týmů,
- korupce spojená se zadáváním veřejných zakázek,
- vyhledávání a zajišťování výnosů z trestné činnosti,
- snížení celkové počtu rozpracovaných spisů, vytvoření prostoru pro vlastní vyhledávání.<sup>84</sup>

---

<sup>84</sup> Informační servis. *Policie České republiky* [online]. 13. 2. 2014 [cit. 2014-10-15]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2013.aspx>

## Finanční analytický útvar ministerstva financí (FAÚ)

FAÚ vznikl v roce 1996 a jeho činnost je za zákona č. 253/2008 Sb. zaměřena především na boj proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Provádí sběr a analýzu o podezřelých obchodech. V případě existence skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, je podáváno trestní oznámení. Většinou se jedná právě o daňovou trestnou činnost. Často jsou při vyšetřování jednotlivých případů zjištěny skutečnosti významné pro činnost územních finančních orgánů nebo celních orgánů, kterým jsou zjištění FAÚ předávány.

### Informace, které jsou předávány, většinou nasvědčují:

- existenci karuselových obchodů
- vytváření fiktivních nákladů
- využívání účtů k podnikatelské činnosti, které jsou správci daně neznámé.<sup>85</sup>

**Tabulka 5** Výsledky činnosti FAÚ v letech 2011 - 2013

Rok	Počet přijatých oznámení o podezřelém obchodu	Počet podaných trestních oznámení	Předáno GFŘ	Předáno GŘC	Zajištěné finanční prostředky (v mil. Kč)
2011	1970	256	680	67	808,12
2012	2191	429	852	29	1005,77
2013	2721	547	1162	42	3003,6

Zdroj: zpracováno dle Zpráva o činnosti Finančního analytického útvaru za rok 2013, s. 18

---

<sup>85</sup> Boj proti daňovým únikům. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 19. 5. 2011 [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: [http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/TZ\\_2011-05-19\\_Boj-proti-danovym-unikum.pdf](http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/TZ_2011-05-19_Boj-proti-danovym-unikum.pdf)

Z tabulky je patrné, že rok 2013 byl pro Finanční analytický útvar velmi úspěšný. Svědčí o tom výrazný nárůst podaných trestních oznámení a především nárůst celkové výše zajištěných finančních prostředků, která za rok 2013 činila více než tři miliardy korun.

### **Generální finanční ředitelství (GFŘ)**

GFŘ je podle zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, orgánem finanční správy, který vykonává působnost pro celé území České republiky.

GFŘ vykonává především tyto činnosti:

- podílí se na přípravě návrhů právních předpisů, na zabezpečování analytických a koncepčních úkolů a zajišťování úkolů v rámci sjednávání mezinárodních smluv,
- působí jako ústřední kontaktní orgán pro vzájemnou mezinárodní administrativní spolupráci se státními orgány jiných států a mezinárodními organizacemi,
- působí jako kontaktní orgán při vymáhání některých finančních pohledávek a poskytuje mezinárodní pomoc při správě daní,
- provádí řízení o správních deliktech,
- spravuje centrální evidence a registry potřebné pro činnost orgánů finanční správy.<sup>86</sup>

V říjnu 2014 zpřísnila finanční správa režim „nespolehlivého plátce“<sup>87</sup>, jako jeden z nástrojů finanční správy v boji s daňovými úniky a podvody na DPH. „*Za nespolehlivého plátce bude oproti stávajícím pravidlům označen i ten plátce DPH, který je*

---

<sup>86</sup> Kompetence a činnosti GFŘ. *Finanční správa* [online]. 1. 9. 2014 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/generalni-financni-reditelstvi/kompetence-a-cinnosti-gfr>

<sup>87</sup> Podle §106a zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, může být aplikován institut nespolehlivého plátce v případech, kdy plátce porušil své zákonem stanovené povinnosti a následně mu byla doměřena daň z přidané hodnoty v minimální výši 500 tisíc Kč. Nespolehlivým plátcem se může stát i za zapojení se do podezřelých obchodů či za dluh na dani z přidané hodnoty za tři po sobě jdoucí kalendářní měsíce ve výši minimálně 10 milionů Kč. Institut vstoupil v platnost k 1. 1. 2013. Informace GFŘ k aplikaci §106a zákona č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (nespolehlivý plátce) a souvisejících ustanovení. In: *Finanční správa*. 4. 1. 2013. Dostupné z: [http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/2013\\_Nespolehlivy-platce.pdf](http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/2013_Nespolehlivy-platce.pdf).

*účelově nekontaktní, opakovaně neplní lhůty pro povinná podání, dluží státu na DPH více než půl milionu korun déle než tři měsíce a správce daně mu musel opakovaně stanovit daň podle pomůcek.*<sup>88</sup> Od ledna 2015 se má zpřísnit i dohled nad firmami, které sídlí na virtuálních adresách.

### **Generální ředitelství cel (GŘC)**

GŘC je společně s 15 celními úřady součástí celní správy, jejíž hlavními úkoly jsou:

- zajišťování bezpečnosti zahraničního obchodu,
- provádění celního řízení,
- boj proti porušování celních předpisů,
- ochrana společnosti a životního prostředí.<sup>89</sup>

GŘC působí po celém území České republiky a má ve věcech vymezených trestním řádem postavení policejního orgánu, jedná-li se o případy celostátního nebo mezinárodního významu.<sup>90</sup>

Jen za první pololetí roku 2014 zabránila celní správa únikům na cle a spotřebních daních v hodnotě přesahující 750 milionů Kč. Většina těchto úniků se týkala spotřební daně z pohonných hmot, ostatní pokusy pak spotřební daně z lihu a lihovin či tabákových výrobků.<sup>91</sup>

---

<sup>88</sup> Finanční správa zpřísňuje podmínky pro aplikaci institutu "nespolehlivého plátce". *Finanční správa* [online]. 24. 9. 2014 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/pro-media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2014/zpriseni-podminek-nespolehliveho-platce-5373>

<sup>89</sup> Celní správa ČR. *Celní správa České republiky* [online]. © 2009 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/celni-sprava.aspx>

<sup>90</sup> Celní správa České republiky. *BusinessInfo.cz* [online]. 12. 2. 2010 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/celni-sprava-cr-vseobecne-informace-7181.html>.

<sup>91</sup> Tisková zpráva celní správy České republiky. *Celní správa České republiky* [online]. 19. 8. 2014 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/tiskove-zpravy/2014/Stranky/celni-sprava-za-prvni-pololeti-tohoto-roku-zabranila-unikum-na-cle-a-spotrebnych-danich-v-castce-prevysujici-750-milionu-kc.aspx>



## Daňová Kobra

Speciální policejní útvar, který vznikl na základě inspirace ze Slovenska, má za úkol bojovat proti daňovým únikům<sup>92</sup> a daňové kriminalitě, a to zejména v oblasti daně z přidané hodnoty a spotřební daně. Činnost tohoto útvaru oficiálně odstartovala 15. června 2014. Tým tvoří přibližně sto expertů z Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality, Generálního finančního ředitelství a Generálního ředitelství cel. Každý z těchto úřadů má zvoleného svého zástupce, kteří se pravidelně scházejí za účelem výměny informací mezi jednotlivými odbory a výběru kauz, které budou řešit. V týmu rovněž působí analytici, metodik v oboru daňové problematiky a specialista na zajišťování výnosů z trestné činnosti. Počet pracovníků by měl být do budoucna navýšen. Zapojí se i specialisté z Útvaru pátrání a analýzy a v neposlední řadě i správce daně a jednotky mobilního dohledu. Jejich nasazení bude maximálně flexibilní v závislosti na povaze vybrané kauzy a potřebě vzájemného sdílení informací u případných daňových úniků, s cílem potlačit je již v zárodku. Součástí týmu budou i pracovníci finanční správy zabývající se řízením rizik při správě daní.<sup>93</sup> Za necelých šest měsíců své činnosti zabránila daňová Kobra škodám ve výši 1, 298 miliardy korun.<sup>94</sup>

### 3.5.3 Mezinárodní spolupráce daňových orgánů

V boji proti daňovým únikům je důležitá také spolupráce daňových orgánů jednotlivých států a jejich vzájemná výměna informací, která obecně vychází ze zásad Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj - OECD. Finanční správa České republiky využívá tento nástroj stále ve větším měřítku. Mezinárodní výměna informací je realizována především na základě zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní pomoci při správě daní, kterým byla do českého právního řádu implementována Směrnice Rady 2011/16/EU ze dne 15. února 2011 o správní spolupráci v oblasti daní.<sup>95</sup>

---

<sup>92</sup> Daňové podvody se škodou nad 150 milionů korun.

<sup>93</sup> Daňová „Kobra“ startuje. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2014 [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/danova-kobra-startuje-18119>

<sup>94</sup> *Daňová Kobra* [online]. © 2014 [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: <http://www.danovakobra.cz>

<sup>95</sup> Celkový počet čísel jednacích spojených s výměnou informací. *Finanční správa* [online]. 7. 10. 2013 [cit. 2014-11-22]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/mezinarodni->

Výměna informací mezi daňovými správami jednotlivých členských států probíhá třemi způsoby:

- výměnou na dožádání,
- poskytováním informací z vlastního podnětu,
- automatickou výměnou informací.

Pro tyto účely se s mezi členskými zeměmi uzavírají tzv. Memoranda o porozumění, která specifikují jednotlivé způsoby výměny informací, např. typy informací formou automatické výměny, přítomnost správce daně jednoho státu na území státu druhého, provádění souběžných daňových kontrol, popřípadě přímá spolupráce daňových úředníků příhraničních daňových orgánů. V současnosti má česká daňová správa uzavřena memoranda se Slovenskem, Austrálií, Španělskem, Maďarskem, Estonskem, Dánskem, Švédskem, Belgií, Kanadou, Nizozemím, Německem, Lotyšskem a Litvou.<sup>96</sup>

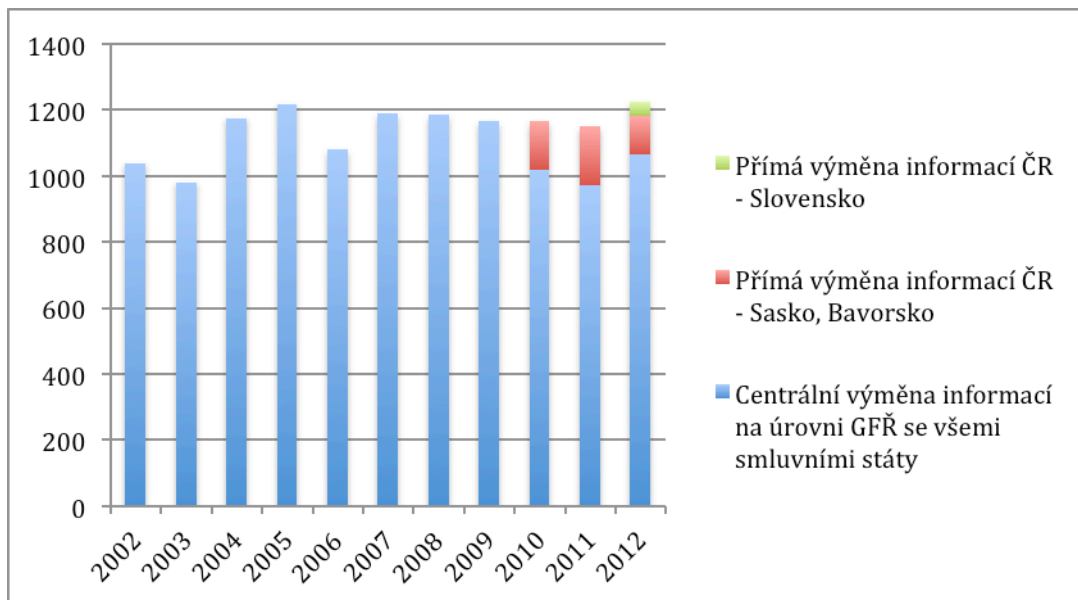
Graf znázorňuje údaje o množství korespondence v rámci poskytování informací na dožádání a z vlastního podnětu. V souvislosti s rozvojem přímé spolupráce s příhraničními daňovými orgány se část korespondence přesunula na finanční ředitelství v Sasku, Bavorsku a Slovensku.

---

spoluprace/mezinardni-zdanovani-prime-dane/mezinardni-vymena-informaci/celkovy-pocet-cisel-jednaci-spojnych-s-vymenou-informaci-4363

<sup>96</sup> Přehled uzavřených memorand. *Finanční správa* [online]. 29.4.2008 [cit. 2014-11-22]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/mezinardni-spoluprace/mezinardni-zdanovani-prime-dane/mezinardni-vymena-informaci/prehled-uzavrenych-memorand-814>

**Graf 3** Celkový počet čísel jednacích spojených s výměnou informací



Zdroj: zpracováno dle [http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/ms-prime-dane/Celkovy\\_pocet\\_cisel\\_jednacich\\_spojenych\\_s\\_vymenou\\_informaci\\_2012.pdf](http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/ms-prime-dane/Celkovy_pocet_cisel_jednacich_spojenych_s_vymenou_informaci_2012.pdf)

## **4 VÝZKUMNÁ ČÁST - NEJZÁVAŽNĚJŠÍ PŘÍPADY DAŇOVÝCH ÚNIKŮ V ČESKÉ REPUBLICE**

Již v minulosti Česká republika řešila několik kauz zásadních daňových úniků. Mezi nejznámější případy patří případ Lehkých topných olejů (dále jen LTO) z let 1993 – 1996, rumová aféra z roku 1992 a metanolová aféra z roku 2012.

### **4.1 Aféry před vznikem daňové Kobry**

#### **4.1.1 Kauza lehkých topných olejů**

Jednalo se o kauzu, ve které stát ztratil více jak sto miliard korun. Zakládala se na daňovém zákonu, který komoditu (naftu) zdaňoval podle toho, jak byla právě nazvaná. Stejná komodita měla dva názvy - motorová nafta a lehký topný olej.

V případě LTO činila daň 4 koruny, u motorové nafty přibližně 16 korun. Rozdíl v daních byl tedy cca 12 korun na jeden litr motorové nafty, které měly být odvedeny státu.

Vzhledem k tehdejším zákonům však tyto peníze vybrány nebyly a zůstaly akterům obchodu. Hlavním garantem a dovozcem nezdaněné motorové nafty byl Chemapol, který motorovou naftu označovanou jako LTO i vyvážel. Inkasoval ale ze státní pokladny částky, které byly vypláceny jako daně u zboží určeného k vývozu. Princip tohoto obchodu spočíval v tom, že v zahraničí nakoupená motorová nafta byla dovezena vlakem či cisternou na hranice, kde byla pod falešnými dokumenty deklarována jako LTO. Dodávka pak byla na našem území zakoupena „předem vytipovaným odběratelem“ - bílým koněm, který pravděpodobně vůbec nic netušil, o jak velkou finanční částku se v tomto obchodu jedná, tudíž ani nehrozilo nebezpečí prozrazení.

Nasmlouvané benzínové stanice od prostředníků nakupovali již naftu, a jako naftu ji dál také prodávali. Mnohé otázky zůstávají ovšem nevyřešeny, jako třeba role Českých drah v celé kauze. Podle Jany Lorencové, která se touto kauzou již mnoho

let zabývá, dostávali železničáři jasný pokyn nezabývat se obsahem vlakových cisteren a bez otálení je vyexpedovat dál na základě tvrzení majitele zboží.<sup>97</sup>

V důsledku tohoto opatření nebylo vůbec možné pohyb LTO po ČR dodatečně vysledovat, a tím tak identifikovat všechny aktivní účastníky obchodu. Danému obchodu udávaly dynamiku jednotlivé relativně nezávislé celky, které fungovaly po celé České republice. V jižních Čechách to byli především bývalí příslušníci StB, na Plzeňsku obchod řídili bývalí i tehdy aktivní vojenští důstojníci, na severní Moravě byli hlavními aktéry bývalí i tehdy aktivní policisté.

Na kauzu LTO byli určitým způsobem napojeni tehdejší političtí představitelé, kteří si byli moc dobře vědomi nedostatků v zákoně, který takovéto machinace umožňoval. Daňová i celní správa od roku 1994 upozorňovala na rizika související s obchody s LTO, avšak žádné úsilí situaci dořešit se neobjevilo. Kauza LTO je obchod, který pravděpodobně nebyl zorganizován již existujícími kriminálními skupinami, ale svou atraktivitou přilákal i aktéry, kteří se již dříve či později do nezákonných aktivit pravidelně zapojovali. V tomto obchodu šlo o prosté využití ekonomické příležitosti, kdy prostřednictvím sítě vztahů bylo dosahováno zisku. Násilí bylo využíváno na hranici legality a ilegality - tedy k zastrašování či vydírání. K vraždám docházelo pouze ve výjimečných případech.<sup>98</sup>

#### **4.1.2 Rumová aféra**

Jak již napovídá název kauzy, jednalo se o obchodování s alkoholem, při němž na začátku 90. let připravila skupina podnikatelů stát na daních o 60 milionů korun. Jednalo se o velmi komplikovaný případ hospodářské trestné činnosti, které ho se účastnilo mnoho pachatelů. Projednával se více než 13 let.

Skupina, do níž patřil například podnikatel Ronald Holenda či bývalý soudce a později zástupce šéfa úřadu vyšetřování Otakar Kracík, údajně nakoupila v roce 1992

---

<sup>97</sup> Kniha: Můj přítel vrah. JANA LORENCOVÁ [online]. [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.janalorencova.cz/kniha/>

<sup>98</sup> ŠMÍD, T., KUPKA, P., Český organizovaný zločin: Od vyděračů ke korupčním sítím, s. 248 - 252.

přes půl milionu litrů nezdaněného rumu, který byl deklarován jako zboží na export. Rum byl však nakonec prodán přes různé firmy na domácím trhu.<sup>99</sup> Mezi vyslýchanými osobami se tehdy objevili nejen podnikatelé, ale i policisté, zaměstnanci justice a politici. Podle Renáty Vesecké, státní zástupkyně v Hradci Králové, šlo o formu předstíraného obchodu s fiktivními firmami, při němž také falšovali celní deklarace a doklady.<sup>100</sup>

Po odhalení tohoto trestného činu se pachatelé snažili již probíhající vyšetřování zastavit, a to formou podplácení vysoce postaveného úředníka v rámci resortu ministerstva vnitra. Mělo jít o částku asi 400 000 Kč.<sup>101</sup>

### 4.1.3 Metanolová aféra

Dlouholeté pašování a černá výroba alkoholu, které stát nedokázal eliminovat, vyvrcholily tzv. metanolovou aférou dne 3. září 2012, kdy v Havířově zemřel dvašedesátiletý muž na otravu alkoholem. Alkohol, který se prodával v běžné distribuční síti, obsahoval smrtící směs plnou metanolu. Za jediný měsíc zemřelo víc jak 10 lidí.<sup>102</sup>

Vláda na vážnost situace reagovala vyhlášením prohibice, která trvala skoro měsíc. Zpřísnily se kontroly policie, celníků, hygieniků i potravinářských inspektorů. Bohužel výskyt otrav zcela nezastavily. Po otravách přišlo o život celkem 47 lidí, poškozených je asi 140 (včetně zemřelých), přičemž mnozí z nich mají trvalé následky. Byl zřízen speciální tým ‚Metyl‘, jehož činnost vedla k odhalení případu s největším počtem obviněných v historii české kriminalistiky. Policisté celkem

---

<sup>99</sup> "Rumová aféra" z devadesátých let je opět u soudu. *Hospodářské noviny* [online]. 22. 8. 2006 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-19136400-rumova-afera-z-devadesatych-let-je-opet-u-soudu>

<sup>100</sup> Rumová aféra neskončila. *Český rozhlas* [online]. 28. 11. 2001 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: [http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/publ\\_izurnal/\\_zprava/21344](http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/publ_izurnal/_zprava/21344)

<sup>101</sup> Tamtéž.

<sup>102</sup> Otravy metanolem. *Aktuálně.cz* [online]. 11. 9. 2012 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: <http://www.aktualne.cz/wiki/domaci/otravy-metanolem/r~i:wiki:3420/>

zadrželi a obvinili přes 70 lidí, většinu z ohrožování zdraví závadnými potravinami. V reakci na aféru schválil parlament v roce 2013 zákon o povinném značení lihu, snížení objemu nejvyššího povoleného balení a zavedení kauce za registraci obchodníků a výrobců lihovin.<sup>103</sup> Celkem bylo odsouzeno 10 lidí, z nichž dva hlavní aktéři dostali doživotní tresty.<sup>104</sup>

V souvislosti s metanolovou aférou se policii podařilo odhalit údajně největší českou alkoholovou mafií. Podle policie obchodovala tato organizovaná zločinecká skupina od roku 1998 minimálně s 21 litry nezdaněného lihu, což způsobilo státu škodu na daních v hodnotě 6,7 miliard korun. Samotný soudní spis čítá asi 9 600 stran. Skupina měla nastavené vztahy vzájemné podřízenosti a nadřízenosti s jasně vymezenými kompetencemi a dělbou úkolů. Hlavním organizátorem byl Radek Březina, který byl již dříve souzen za nálezy obřích skladů nelegálního lihu. V souvislosti s trestnou činností zajistili kriminalisté nemovitosti, auta, peníze, cenné papíry a asi 127 tisíc litrů nezdaněného lihu.<sup>105</sup>

## 4.2 Aféry v gesci daňové Kobry

V červnu roku 2014 začala na území České republiky operovat daňová Kobra, speciální skupina pro boj proti velkým daňovým únikům a daňové kriminalitě, který sdružuje experty z tří dosud samostatně existujících útvarů – Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality (dále jen ÚOKFK), Generálního finančního ředitelství (dále jen GFŘ) a Generálního ředitelství cel (GŘC).

---

<sup>103</sup> Metanolová aféra si vyžádala téměř pět desítek životů. *Finanční noviny* [online]. 27. 2. 2014 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: <http://www.financninoviny.cz/zpravy/profil-metanolova-afera-si-vyzadala-temer-pet-desitek-zivotu/1048606>

<sup>104</sup> Tvrdé tresty pro míchače v metanolové kauze: dvě doživotí, desítky let. *Lidovky.cz* [online]. 21. 5. 2014 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: [http://www.lidovky.cz/zlinsky-soud-ulozil-udajnym-michacum-smesi-s-metanolem-dozivoti-pyj-/zpravy-domov.aspx?c=A140521\\_115118\\_ln\\_domov\\_sho](http://www.lidovky.cz/zlinsky-soud-ulozil-udajnym-michacum-smesi-s-metanolem-dozivoti-pyj-/zpravy-domov.aspx?c=A140521_115118_ln_domov_sho)

<sup>105</sup> Březinova lihová mafie obrala stát o 6,7 miliardy, sečetla policie. *IDNES.cz* [online]. 23. 9. 2014 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: [http://zlin.idnes.cz/lihovoy-boss-radek-brezina-obral-cesko-na-danich-skoro-sedm-miliard-p97-/zlin-zpravy.aspx?c=A140923\\_124457\\_zlin-zpravy\\_ras](http://zlin.idnes.cz/lihovoy-boss-radek-brezina-obral-cesko-na-danich-skoro-sedm-miliard-p97-/zlin-zpravy.aspx?c=A140923_124457_zlin-zpravy_ras)

Během svého krátkého působení tento orgán odhalil již několik závažných daňových úniků, které se týkaly především oblasti spotřební daně a daně z přidané hodnoty (dále jen DPH).

Následující kapitoly představují a analyzují nejzávažnější kauzy daňových úniků v gesci tohoto nově ustaveného orgánu.

#### 4.2.1 Kauza „Nanodisky”

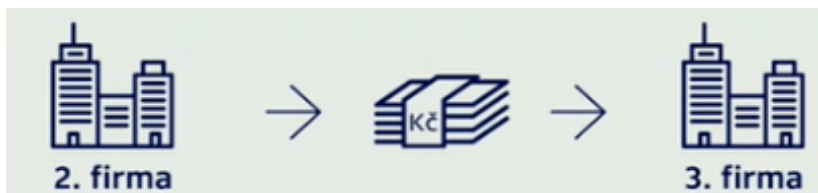
První kauzou Kobry byla kauza, která byla veřejnosti představena jako kauza „Nanodisky“. Jednalo se o kauzu, jejíž podstata spočívala v daňovém úniku v oblasti DPH.

##### Základní schéma daňového úniku

V této kauze byly čtyři účelově založené společnosti, které byly využity k tomu, aby vylákaly ze státního rozpočtu nadměrný odpočet ve výši 269 milionů korun.

Podstatou obchodní transakce, která byla deklarována v daňových přiznáních za červenec a srpen roku 2013, byl obchod s nanodisky. Společnost, o které hovoří čelní představitelé Kobry jako o hlavním organizátorovi, vyrobila imitace nanodisků, které byly následně přeprodávány společností, které byly pod kontrolou hlavního organizátora.

Toto fiktivní zboží, které nemělo žádnou užitnou hodnotu (ale účetní hodnota jednoho nanodisku byla stanovena na 30 tisíc korun), bylo v řetězci několika podvodných firem a faktur přeprodáváno dalším a dalším společností.



...



Poslední firma, která zboží převezla, jej dopravila na Kypr. Po Českém státu hlavní organizátor potom žádal vrácení DPH.



Organizátor celé akce zároveň ovládal i Kyperskou firmu, kam zboží mělo být prodáváno a sem tam doputovalo.

### **Podezřelé indicie**

Hlavní indicií, která vedla k tomu, že se o případ analytici daňové Kobry začali zajímat, byla velmi viditelná skutečnost, že nanodisky (paměťové karty z nano technologií) představují na českém trhu zvláštní zboží, které je teprve ve stupni vývoje, a tak v podstatě v nabídce ještě neexistuje.

Plastové makety, jejichž skutečná hodnota činí pouze několik korun, však byly kvůli věrohodnosti skutečně vyváženy za hranice České republiky, což mělo být důkazem toho, že po obchodní stránce je všechno v pořádku. To potvrdil David Chovanec, zástupce generálního ředitele GŘC.<sup>106</sup>

Ředitel ÚOKFK Milan Komárek také potvrdil, že mezi policejní složkou a složkou finanční správy se potkaly informace o propojení kauzy „Nanodisky“ s operací „Zenon“, v rámci které se ÚOKFK v roce 2013 také podařilo odhalit milionové krácení daní. „*Náš podíl na případu byl takový, že jsme zjistili některé společné rysy akce s operací Zenon, ve které se rovněž řešily neoprávněné odpočty, respektive pokus na zahraničních osobách registrovaných v České republice. Přes tento případ jsme se dostali k naší organizované skupině*“, uvedl Komárek<sup>107</sup>.

---

<sup>106</sup> Brífink k výsledkům prvního zásahu týmu Kobra: První úlovek Kobry: Falešné nanodisky za 270 milionů. ŠVAJDOVÁ, Jitka. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/279913-prvni-ulovek-kobry-falesne-nanodisky-za-270-milionu/>

<sup>107</sup> Tamtéž.

## Zásah daňové Kobry

Poté, co byli analytici daňové Kobry o této skutečnosti informováni, pojal správce daně podezření a projevil pochybnosti o správnosti a úplnosti daňového přiznání dvou společností, které žádaly daňový odpočet. Zahájeno bylo prověřování celé situace.

Při několika prověřovacích akcích se zjistilo, že po formální stránce sice vypadá obchodování v pořádku (daňovému správci byly předloženy vzorky nanodisků, důkazní prostředky týkající se dopravy, včetně detailů jako jsou doklady o ubytování řidiče, který to zboží na Kypr dovážel apod.), pachatelé se velmi snažili, aby jejich činnost zůstala skryta. Jejich provázanost nebyla v realitě zjevná. Hlavní organizátor měl podle mluvčí Kobry „farmu“ na dodávání bílých koní, kteří v procesu bezchybně (vědomě či nevědomě) fungovali. Jednalo se osoby blízké jeho rodině, osoby, které finančně podporoval, nebo jim poskytoval ubytování.<sup>108</sup>

Společnost se navíc snažila tzv. fingoat svoji činnost tím, že provozovala fungující webové stránky a tím, že zboží (respektive maketa zboží) bylo po dobu obchodní činnosti skutečně fyzicky převáženo za hranice do Kyprské republiky.

Zástupce GFR Jiří Žežulka na brífinku konajícím se v souvislosti s kauzou potvrdil, že *„z hlediska sofistikovanosti se jednalo o velmi propracovaný podvod, takže správce daně neměl po formální stránce důvod pochybovat o tom, že se jedná o daňový podvod“*<sup>109</sup>.

Spolupráce všech útvarů, které v rámci Kobry operují, probíhala na analytické bázi – celníci zajistili identifikaci nelegálních obchodů, na které se potom zaměřili

---

<sup>108</sup> Brífink k výsledkům prvního zásahu týmu Kobra: První úlovek Kobry: Falešné nanodisky za 270 milionů. ŠVAJDOVÁ, Jitka. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/279913-prvni-ulovek-kobry-falesne-nanodisky-za-270-milionu/>

<sup>109</sup> Brífink k výsledkům prvního zásahu týmu Kobra: První úlovek Kobry: Falešné nanodisky za 270 milionů. ŠVAJDOVÁ, Jitka. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/279913-prvni-ulovek-kobry-falesne-nanodisky-za-270-milionu/>

zaměstnanci ÚOKFK. Společně se jim tak podařilo zabránit daňovému úniku ve výši téměř 270 milionů korun.

#### **4.2.2 Kauza „River“**

Stejně jako v případě „Nanodisky“, také kauza „River“ se týkala daňového podvodu v oblasti DPH.

#### **Základní schéma daňového podvodu**

Členové týmu KOBRA v úzké spolupráci s Finančně analytickým útvarům Ministerstva financí od poloviny března roku 2014 na základě vlastní operativní činnosti získali informace, které směřovaly k organizované skupině, která měla páchat daňové úniky tak, že fiktivně dodávala tabákové výrobky do sousedních zemí – do Polska, Slovenska a Maďarska.

Organizovaná skupina měla nejméně od srpna roku 2011 do zásahu (proběhl v říjnu roku 2014) fiktivně deklarovat dodávání cigaret z České republiky do výše uvedených členských států Evropské unie. Tabákové a alkoholické výrobky nebyly vyvážené do zahraničí, byly obchodovány (prodávány) na území České republiky.

#### **Podezřelé indicie**

Analytičtí pracovníci Kobry vlastní vyhledávací činností zjistili, že organizátor akce sice legálně nakupoval od zavedených českých i zahraničních výrobců a dovozců tabákové výrobky (jednalo se tedy o nepadělané cigarety), které byly řádně označeny kolkem a zdaněny, tyto výrobky však následně v poměrně velkých objemech dovážel do okolních zemí, hlavně na Slovensko.

*„Cigarety s českým kolkem musí být na Slovensku logicky jen velmi obtížně prodejné, stejně jako například cigarety (pokud se nejedná o šedý trh) s kolkem ukrajinským tady u nás v České republice“*, prozradil Žežulka (GFŘ) skutečný důvod, kvůli kterému Kobra pojala podezření z podvodu na bázi daňového úniku.<sup>110</sup>

---

<sup>110</sup> Brífink k výsledkům prvního zásahu týmu Kobra: První úlovek Kobry: Falešné nanodisky za 270 milionů. ŠVAJDOVÁ, Jitka. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z:

Na to konto začala být akce prošetřována, o spolupráci bylo požádáno právě hlavně GFŘ, čímž bylo jasně dáno najevo, že se tento trestný čin odehrává opět v oblasti DPH.

Následně se potvrdilo, že se skutečně jedná o protiprávní nelegální činnost a vyšetřování začalo oficiálně probíhat pod hlavičkou organizace Kobra.

### **Zásah daňové Kobry**

Žežulka vysvětlil, že se ve skutečnosti jednalo o tzv. částečný daňový podvod, protože podvodné firmy v České republice zaplatily spotřební daň a teprve následně deklarovaly vývoz tabákových výrobků do jiného členského státu, což znamená, že nemusely platit DPH (pokud by se nejednalo jen o fiktivní obchod). Na každé krabičce podvodné firmy vydělaly 12 – 14 korun (podle značky), upřesnil ještě Žežulka na brífinku médiím.<sup>111</sup>

Podstatou daňového úniku tedy byla skutečnost, že se zboží do druhých zemí vyváželo pouze papírově (fiktivně), čímž se očistilo o DPH. Tímto způsobem bylo do členských států Evropské unie dovezeno zboží za zhruba 1,2 miliardy korun.

Při exekuční akci zajistila policie finanční částku kolem 800 tisíc eur na bankovních účtech a dalších 50 tisíc eur v hotovosti. V rámci daňové exekuce bylo zabaveno 11 milionů korun, 70 vozidel, cigaretové, ale také alkoholické výrobky (samotný alkohol nebyl předmětem protiprávního jednání, jak nesprávně uváděla některá média na počátku celé kauzy, byl pouze předmětem exekučního řízení), které se pohybovaly kolem 140 milionů korun, čímž se podařilo zajistit čtyři pětiny škody,

---

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/279913-prvni-ulovek-kobry-falesne-nanodisky-za-270-milionu/>

<sup>111</sup> Daňová Kobra odhalila krácení daní za čtvrt miliardy, obvinila šest lidí. Wwww.idnes.cz [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: [http://zpravy.idnes.cz/kraceni-dani-za-ctvrt-miliardy-det-krimi.aspx?c=A141009\\_142022\\_krimi\\_jj](http://zpravy.idnes.cz/kraceni-dani-za-ctvrt-miliardy-det-krimi.aspx?c=A141009_142022_krimi_jj)

kteřá byla daňovým únikem napáchána. To lze podle slov Žežulky považovat za úspěch.<sup>112</sup>

Dokumentovala se celá činnost organizovaného zločinu, v rámci které probíhaly akce na 40. místech České republiky. „Poté, co se potvrdily všechny skutečnosti, kterými se naplnila trestně právní rovina jednání, zahájeno bylo trestně právní řízení, v rámci kterého bylo zadrženo 16 osob. Trestní stíhání bylo zahájeno proti šesti z nich“, uvedl k případu náměstek ředitele ÚOKFK Jaroslav Vild<sup>113</sup>.

Na této akci se v rámci Kobry podílelo přibližně 600 osob, z důvodu možné dekonspirace se vedení Kobry bálo oslovit soukromé subjekty, které by mohly být využity v rámci logistických operací. Z tohoto důvodu byla poprvé ke spolupráci oslovena Armáda České republiky, které podle mínění Vilda patří poděkování za velmi profesionální zásah.

Podobnými akcemi byli také operace „Elektro“, operace „CEDR“ a operace „KLIMA“.

V rámci operace s krycím názvem „Elektro“ se ve druhé polovině roku 2014 podařilo odhalit daňový podvod, při kterém byla krácena DPH o 200 milionů korun. Opět se jednalo o fiktivní obchody, tentokrát s elektronikou (tablety, telefony a další telekomunikační technika). Pracovníci Kobry v této kauze zasahovali na několika místech Moravskoslezského kraje, na Plzeňsku a na Liberecku, a také v Praze. Z trestného činu krácení daní bylo obviněno 8 osob, kterým v případě pravomocného rozsudku hrozí trest odnětí svobody až na 10 let.<sup>114</sup>

Také pod akcí s krycím názvem „CEDR“ se skrývá odhalení daňového úniku v podobě krácení daní, které odhalili v polovině roku policisté Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje. Nejednalo se tedy o případ Kobry (kteřá v té době ještě

---

<sup>112</sup> Daňová Kobra odhalila krácení daní za čtvrt miliardy, obvinila šest lidí. [Www.idnes.cz](http://www.idnes.cz) [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: [http://zpravy.idnes.cz/kraceni-dani-za-ctvrt-miliardy-det-/krimi.aspx?c=A141009\\_142022\\_krimi\\_jj](http://zpravy.idnes.cz/kraceni-dani-za-ctvrt-miliardy-det-/krimi.aspx?c=A141009_142022_krimi_jj)

<sup>113</sup> Tamtéž.

<sup>114</sup> Krácení DPH o 200 milionů korun. [Www.policie.cz](http://www.policie.cz) [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=22030464&docType=ART>.

neoperovala), případ je zmiňován pouze z důvodu podobnosti s případy, které pod hlavičkou Kobry probíhají. V kauze bylo zahájeno stíhání proti 12 osobám, důvodem tohoto aktu bylo obvinění z krácení DPH z prodeje řepkového oleje a hutního materiálu (nákup v Polsku, v České republice následný prodej přes bílého koně z důvodu neplacení DPH). Škoda, která byla České republice způsobena, byla odhadnuta na cca 90 milionů korun.<sup>115</sup>

Ve druhé polovině roku 2014 se pracovní tým organizace Kobra ujal vyšetřování v akci s krycím názvem „KLIMA“. Šetření v rámci této akce do vzniku organizace Kobra vedl ÚOKFK (od roku 2011), který do roku 2012 shromáždil důkazy o podezřelých aktivitách několika obchodních společností, které po vzájemných domluvách soustavně krátily povinnosti k DPH a dani z příjmů právnických osob. Byl vytvořen řetězec předstíraných nákupů a prodejů, na které byly vystavovány daňové doklady (fiktivní přijatá a uskutečněná zdanitelná plnění za reklamní činnost).

Za výnos z trestné činnosti se v roce 2014 podařilo zajistit 8 milionů korun v hotovosti, dalších 6,5 milionů korun na bankovních účtech, 10 milionů korun za nemovitý majetek, 7,5 milionů korun za vozidla a dalších 11 milionů korun v pohledávkách.<sup>116</sup>

#### **4.2.3 Kauza „Othello” (pohonné hmoty)**

Jedná se o kauzu, při které se podařilo již v zárodku zamezit možnému podvodu při obchodování s pohonnými hmotami. Případ se začal odehrávat v první polovině roku 2014, když pracovníci Kobry získali informace o tom, že existuje podezření na zneužívání systému přijímání a distribuce pohonných hmot související s daňovými úniky (konkrétně nedoplatky na dani z přidané hodnoty).

---

<sup>115</sup> Tisková zpráva celní správy České republiky: Akce s krycím názvem 'CEDR' zachránila miliony. *Www.celnisprava.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/tiskove-zpravy/2014/Stranky/akce-s-krycim-nazvem-cedr-zachranila-miliony.aspx>.

<sup>116</sup> Ukončení vyšetřování případu KLIMA. *Www.policie.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/ukonceni-vysetrovani-pripadu-klima.aspx>.

## Základní schéma daňového úniku

Tým Kobra zasáhl tentokrát dříve, než k daňovému úniku a tedy i k trestnému činu krácení daně došlo. Ačkoliv byl plně využit potenciál všech složek Kobry, tento konkrétní případ se odehrál v rovině správy daní za přispění Policie České republiky.

Případ se odehrál na trhu s pohonnými hmotami, který je typický tím, že velice pružně reaguje na cenové nabídky. Společnost<sup>117</sup> začala dovážet pohonné hmoty, objemy obchodů se stále navyšovaly a odbyt se zajišťoval přes cenovou politiku (nabídka pohonných hmot pod cenou).

## Podezřelé indicie

Indicií, které poukazovaly na nekalé praktiky v obchodní činnosti a upoutaly tak pozornost Kobry, bylo více. Pohonné hmoty společnost například dlouhodobě obchodovala pod cenou. „*Všimli jsme si toho z důvodu citlivosti trhu cen s pohonnými hmotami, kde zvolená strategie společnosti, tedy dlouhodobá strategie dotace cen prodeje se ztrátou, byla podezřele nesmyslná*“, potvrdil Chovanec (GŘC).<sup>118</sup> Potvrdil také, že nízké ceny mohou sice značit záměr jak získat část trhu, ale obvykle se po nějaké době vrací do původních intencí, aby nastavený byznys plán začal vydělávat. „*To se nestalo, a jednalo se tak o první, nikoliv poslední indicii*“, dodal ještě Chovanec.<sup>119</sup>

Dalším rizikovým faktorem toho subjektu, který s pohonnými hmotami obchodoval, byla skutečnost, že podle Chovance celý model připomínal tzv. snowball efekt. „*Daňový subjekt nakupuje pohonné hmoty logicky bez daně. A v okamžiku, kdy je prodává svým odběratelům, tak od nich inkasuje příslušné daně, tudíž částku daňové povinnosti má k dispozici. Nicméně ji znovu otočí do nákupu pohonných hmot*“, uvedl.<sup>120</sup> Protože částka daní, kterou jsou zatíženy pohonné hmoty, je poměrně

---

<sup>117</sup> Jednalo se o zcela nový subjekt na trhu, který vznikl na konci roku 2013.

<sup>118</sup> Kobra hlásí další úlovek: 650 milionů za podvody s palivou. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/283174-kobra-hlasi-dalsi-ulovek-650-milionu-za-podvod-s-palivy/>

<sup>119</sup> Tamtéž.

<sup>120</sup> Tamtéž.

vysoká, umožnily tyto finance lineární růst objemu zboží, které je dále možné nakoupit a obchodovat.

To znamená, že na trhu existovala cenová pobídka, která zajišťovala objem prodeje a zároveň také dostatečný příjem prostředků, kterými byly objemy prodeje zpětně financovány. Přesto podnik hospodařil se ztrátou. Byznys model postavený na ztrátě (nebo na nevýdělku) také sám osobě, stejně jako hrazení dalších investic z peněz na daně, které ještě nejsou splatné, není zakázaný, nebo nezákonný, ale přitahuje pozornost.

Jak dále Chovanec vysvětlil, pokud subjekty mají takovýto byznys plán, bývá více než obvyklé, že jsou pojištěny proti neschopnosti splácet daně státu (pojištění proti výpadku na straně odběratelů, platební neschopností apod.). Ve chvíli, kdy dojde k nějakému výpadku a podnik, který použil stažené daně od svých odběratelů k investiční činnosti (další nákupy), nemá na jejich zaplacení státu, nastupuje právě ono zmiňované pojištění.<sup>121</sup>

Absence jakéhokoliv pojištění (bankovní záruka, vlastní kapitál apod.) v tomto případě daňového úniku byla dalším rizikovým faktorem, který vedl vyšetřovatele k domněnce, že se jedná o nějakou formu daňových úniků.

### **Zásah daňové Koby**

Následně začali finanční analytici daňové Koby analyzovat finanční toky, kontrolovat majetkovou strukturu. Došly k závěru, že podezření z daňových úniků jsou oprávněná. Společnost totiž vykazovala všechny znaky rizikového subjektu. Zřejmě nejpatrnějším rizikovým znakem se stala skutečnost, že společnost během několika měsíců své podnikatelské činnosti dosáhla obratu 2,6 miliardy korun. A to i přesto, že společnost byla vedena jako společnost s nízkým základním kapitálem, měla omezené ručení, podnikala v pronajatých prostorách apod.

---

<sup>121</sup> Kobra hlásí další úlovek: 650 milionů za podvody s palivy. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/283174-kobra-hlasi-dalsi-ulovek-650-milionu-za-podvod-s-palivy/>



Analytici Kobry kromě toho také zjistili, že další investice společnosti byly hrazeny nejen z peněz na daně státu, ale také formou půjček od společností, jejichž majetkovou strukturu se nepodařilo dohledat. „*Jsme přesvědčeni o tom, že ta nemožnost dohledat majetkovou strukturu byla záměrná, že společnost nechtěla, abychom zjistili, kdo celý ten byznys financuje,*“ uvedl pro Českou televizi v rámci brífinku týmu Kobra k operaci Othello Jiří Žežulka, zástupce generálního ředitele GFŘ.<sup>122</sup>

Zjistilo se také, že na řízení společnosti se podílí dvě osoby, které byly v minulosti pravomocně odsouzeny za daňový trestný čin. Z důvodu obavy o zaplacení daní byly vydány zajišťovací příkazy (finanční správa 280 milionů korun, celní správa 370 milionů korun).

Daňový subjekt ale nebyl schopen zajišťovací příkazy uhradit, proto bylo přistoupeno k exekuci, respektive k její mobiliární formě<sup>123</sup>. Exekuvány byly pohonné hmoty uložené v konkrétních skladech, zajištěny byly také finanční prostředky na bankovních účtech. „*Díky tomu se, jen za finanční správu, z potenciálního nedoplatku v hodnotě 280 milionů korun podařilo odčerpat částku ve výši 260 milionů korun*“, uvedl Žežulka (GFŘ)<sup>124</sup> a dodal, že zbývajících deset milionů korun bude pravděpodobně uhrazeno prodejem zabaveného zboží.<sup>125</sup>

„*Celní správa také nemá uhrazenou plnou částku*“, vyjádřil se k problematice Chovanec, z dostupných zdrojů ale víme, že z celkové částky 370 milionů korun se

---

<sup>122</sup> Kobra hlásí další úlovek: 650 milionů za podvody s palivy. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/283174-kobra-hlasi-dalsi-ulovek-650-milionu-za-podvod-s-palivy/>

<sup>123</sup> Jedná se o zákonnou formu při výkonu exekuce, při jejímž vyhlášení dochází k dohledávání majetku dlužníka tam, kde podniká, bydlí nebo se zdržuje. Exekutoři jsou při výkonu mobiliární formy exekuce oprávněni vstoupit do určitých prostorů i bez přítomnosti dlužníka nebo policie. Mobiliární exekuce. ŠVAJDOVÁ, Jitka. *Www.poradnasamaritan.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.poradnasamaritan.cz/clanky/mobiliarni-exekuce/>

<sup>124</sup> Kobra hlásí další úlovek: 650 milionů za podvody s palivy. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/283174-kobra-hlasi-dalsi-ulovek-650-milionu-za-podvod-s-palivy/>

<sup>125</sup> Tamtéž.

podářiilo odčerpat 350 milionů korun, zbytek, tedy 20 milionů korun bude také v budoucnosti uhrazeno z prodeje zboží.<sup>126</sup>

Ačkoliv se prozatím nejednalo o kauzu, ve které by se objevovaly náznaky páchaní trestné činnosti (a nemohla tudíž být vedena v rámci trestného řízení), očekávalo se, že kdyby nebyl realizovaný zásah, jednání majitelů společnosti by se do protiprávní roviny určitě dostalo. To potvrdil Jaroslav Vild, náměstek ředitele ÚOKFK.<sup>127</sup> Analýzu, ze které tyto skutečnosti vyplynuly, předala tato policejní složka orgánům finanční a celní správy. Jedná se o ukázkou reálného plnění preventivní činnosti Policie ČR.

Důležitou informací v kontextu dalšího působení daňové Koby a řešení tohoto konkrétního případu daňového úniku, je také skutečnost, že šetření probíhá dále - sledovány jsou v obchodním řetězci ty podniky, které snížené ceny pohonné hmoty nakupovaly, kontrolují se z hlediska platby daní apod.

V tomto konkrétním případě se jednalo o jakési odhalení budoucího daňového úniku, vyšetřování zainteresované společnosti neprobíhalo v trestněprávní rovině, a proto je reálné, aby společnost po zaplacení daní na českém trhu dále působila.

---

<sup>126</sup> Kobra hlásí další úlovek: 650 milionů za podvody s palivy. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/283174-kobra-hlasi-dalsi-ulovek-650-milionu-za-podvod-s-palivy/>

<sup>127</sup> Tamtéž.

## 5 DISKUSE K NAVRHOVANÝM PREVENTIVNÍM OPATŘENÍM

Jak vyplynulo z předchozího výkladu zakládajícího se na analýze daňových podvodů, které se v České republice udály za poslední dobu, jednalo se ve všech případech o daňové úniky na DPH. Za poměrně krátkou dobu existence organizace daňové Kobry, se potvrdilo, že spolupracují-li spolu vnitro, policie, celníci i daňáři, znemožňuje to případným pachatelům schovávat se jako dříve.

Kobra prozatím odhalila daňové úniky za celkem miliardu korun, což vypovídá o její úspěšné funkci. Jako první doporučení tak lze uvést, aby bylo v této spolupráci napříč celým ekonomickým spektrem nejen pokračováno, ale aby byla tato spolupráce více napojena na zahraniční organizace, které v různých členských státech Evropské unie plní stejnou funkci, jako v České republice Kobra.

Výměna informací, výběr kauz i způsob, jakým budou informace uveřejňovány v médiích – to vše přispěje do budoucna k tomu, aby se daňová disciplína a daňová morálka v České republice pozvedla. Podílet se na tom bude jistě i skutečnost, že tato spolupráce nebude mít pouze represivní, ale také preventivní charakter. Také v oblasti daní samozřejmě totiž platí, že je mnohem efektivní preventivní působení, než následné dohledávání a zjišťování důsledků trestné činnosti.

U všech analyzovaných případů byly nalezeny dva shodné prvky – jednalo se vždy o daňové úniky v oblasti DPH a indicie, které vedly k odhalení tohoto druhu organizovaného zločinu, měly jeden společný rys – tím byla velmi nepravděpodobná podstata podnikatelské aktivity, tedy viditelná pochybnost. Proto lze doporučit, aby byly do budoucna preventivně prověřovány všechny případy jednání, které vykazují obdobné rysy, které vykazovaly dosud zjištěné případy daňových úniků.

Dále spatřuji několik možností, na základě kterých by mělo docházet k daňovým únikům v menší míře, v několika oblastech současné právní úpravy. Naši zákonodárci by se měli v první řadě zamyslet nad výší daňového zatížení. Z praxe je obecně známé, že zvýšení daní často vede k nechuti podílet se na jejich platbě a co více – demotivuje společnost produkovat zisk. To následně vede k realizaci daňových úniků. Proto by měla Česká republika pokračovat v nastoleném trendu, tedy ve snižování daní z příjmů, DPH by se rozhodně neměla zvyšovat.

Rovněž by čeští zákonodárci měli zjednodušovat daňové zákony. Neznalost těchto zákonů a následná právní nejistota podle mého názoru nevedou pouze k legálním únikům pramenícím z určité neznalosti zákonů, ale dávají také prostor pro realizaci daňových úniků nelegálních (tzv. přístup racionální neznalosti). Doporučením je tedy jednoznačné zjednodušení daňového práva a zpřehlednění celkového systému. Toto opatření by mělo vést k tomu, že transparentnost nedovolí daňové úniky vůbec realizovat.

Mezi další opatření, která by jistě vedla k omezení daňových úniků, patří také zvýšení četnosti daňových kontrol. Na některých místech v České republice existuje jejich nízká periodicita, což s sebou přináší zřejmě problematika nízkého počtu daňových správců, která je v případě zajišťování příjmů do státního rozpočtu, chybná.

## 6 ZÁVĚR

Daňové úniky v rozměru organizovaného zločinu na území naší republiky existují od roku 1989. Existence tohoto problému je podmíněna několika skutečnostmi, mezi které kromě společenských změn, které se udály v 90. letech minulého století následkem sametové revoluce, patří také amnestie z roku 1990, při které bylo propuštěno velké množství lidí, kteří páchali závažné trestné činy také v majetkové oblasti.

Možnosti páchaní daňových úniků zvýšilo také otevření hranic, vstup zahraničního kapitálu do české ekonomiky a celková liberalizace zahraničního obchodu. K rozvoji organizovaného zločinu formou daňových úniků přispěl také dynamický rozvoj techniky, změna vnímání funkce peněz ve společnosti a samozřejmě změna morálních hodnot.

Daňové úniky v České republice představují zásadní problém, protože se jedná o kriminalitu, a proces jejího odstranění je velmi komplikovaný a často také velmi nákladný. Vedle toho daňové úniky samozřejmě také způsobují velkou ztrátu státnímu rozpočtu.

Daňové úniky v současné době probíhají díky otevření hranic a celkové liberalizaci zahraničního obchodu v rámci mezinárodních transakcí, což znesnadňuje jednak úlohu daňových správců, ale také zákonodárců, kteří rovněž na omezení daňových úniků pracují.

Aby bylo možné tyto nejzávažnější daňové úniky identifikovat, byl v České republice v polovině roku 2014 vytvořen tým daňová Kobra, který je sestaven ze specialistů do té doby samostatně operujících útvarů – Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality, Generálního finančního ředitelství a Generálního ředitelství cel (GŘC).

Během svého krátkého působení bylo v gesci Kobry odhaleno několik závažných daňových úniků (kauzy Nanodisky, River, Elektro, Klima a Othello) v hodnotě dosahující téměř jedné miliardy, které se týkaly především oblasti spotřební daně a daně z přidané hodnoty. Tato skutečnost svědčí o tom, že zavedení institutu Kobry je pro českou ekonomiku z hlediska zajišťování daňových příjmů

státu velmi důležité. Tuto důležitost navíc zvyšuje také fakt, že organizace Kobra nemá pouze represivní charakter, ale působí rovněž preventivně (viz kauza Othello), což je samozřejmě mnohem efektivnější než řešení již vzniklých škod.

Vzhledem k mezinárodnímu rozměru daňových úniků by bylo do budoucna zřejmě vhodné propojit aktivity české Kobry s podobnými organizacemi operujícími v oblasti daňových úniků v dalších státech Evropské unie.

Druhé doporučení vychází ze skutečnosti, že u všech případů daňových úniků bylo vyšetřování započato z důvodu nepravděpodobné podstaty podnikatelské aktivity. Do budoucna proto doporučuji preventivně prověřovat další případy takového jednání těch podniků, které se dosud odhaleným skutečností podobají nebo jsou s nimi dokonce totožné.

U všech analyzovaných případů byly nalezeny dva shodné prvky – jednalo se vždy o daňové úniky v oblasti DPH a indicie, které vedly k odhalení tohoto druhu organizovaného zločinu, měly jeden společný rys – tím byla velmi nepravděpodobná podstata podnikatelské aktivity, tedy viditelná pochybnost. Proto lze doporučit, aby byly do budoucna preventivně prověřovány všechny případy jednání, které vykazují obdobné rysy, které vykazovaly dosud zjištěné případy daňových úniků.

## **POUŽITÉ ZKRATKY**

LTO	lehké topné oleje
ÚOKFK	Útvar pro odhalování korupce a finanční
ÚOOZ	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu
FAÚ	Finanční analytický útvar
GFŘ	Generálního finančního ředitelství
GŘC	Generálního ředitelství cel
DPH	daň z přidané hodnoty
OPL	omamné a psychotropní látky
StB	státní bezpečnost

## SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

### Knižní zdroje

CRESSEY, Donald Ray. Theft of the Nation: The Structure and Operations of Organized Crime in America. Piscataway: Transaction Publishers, 2008. 367 s. ISBN 978-1-4128-0764-7

CULLIS, John, JONES, Philip. Public Finance and Public Choice: Analytical Perspectives. 3rd edition. Oxford, 2009. pg. 560. ISBN 978-0-19-923478-3

CHMELÍK, Jan, HÁJEK, Pavel, NEČAS, Stanislav. Úvod do hospodářské kriminality. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 167 s. ISBN 80-86898-13-X

MAREŠOVÁ, Alena. Úmyslné zkrácení daní - analýza vybraných trestných činů a jejich pachatelů: dílčí závěrečná studie úkolu "Výzkum organizovaného zločinu v České republice II". 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1999. 115 s. ISBN 80-86008-66-5

NĚMEC, Miroslav. Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafií a boj proti nim. 1. vyd. Praha: Eurounion, 2003. 390 s. ISBN 80-7317-026-4

NOŽINA, Miroslav. Mezinárodní organizovaný zločin v České republice. 1. vyd. Praha: Themis, 2003. 407 s. ISBN 80-7312-018-6

PROUZA, Daniel. Daňová kriminalita. 1.vyd. Stráž pod Ralskem: Justiční akademie České republiky, 2005. 260 s. ISBN 80-239-6622-7

SMOLÍK, Josef a kol. Organizovaný zločin a jeho ohniska v současném světě. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2007. 204 s. ISBN 978-80-210-4438-8



ŠMÍD, Tomáš, KUPKA, Petr. Český organizovaný zločin: Od vyděračů ke korupčním sítím. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2011. 348 s. ISBN 978-80-210-5618-3

ŠMÍD, Tomáš. Organizovaný zločin v Ruské federaci. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2009. 236 s. ISBN 978-80-210-4846-1

## **Legislativní dokumenty**

§ 129 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Ministerstvo vnitra ČR: Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 - 2014. *Www.mvcr.cz* [online]. 2011 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-boje-proti-organizovanemu-zlocinu-na-obdobi-let-2011-2014-pdf.aspx>

Zákon č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů

## **Odborná periodika**

CEJP, Martin. a kol. Obrana proti ohrožení společnosti závažnými formami trestné činnosti. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2009. 218 s. ISBN 978-80-7338-078-6

MAREŠOVÁ, Alena a kol., Analýza trendů kriminality v roce 2012. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2013. 115 s. ISBN 978-80-7338-136-3

MAREŠOVÁ, Alena, SCHEINOST, Miroslav, Trendy kriminality v ČR z pohledu roku 2000. Praha: Sociologický časopis, 2001. Vol. 37. ISSN 0038-0288

NOŽINA, Miroslav, Organizovaný zločin v postkomunistických zemích střední Evropy. Podobné problémy při budování bezpečnosti, podobné závazky po vstupu do EU. In: *Mezinárodní vztahy*. 4/2004. 75 s.

SLEMROD, Joel, YITZHAKI, Shlomo. Tax avoidance, evasion, and administration. Cambridge, MA: National bureau of economic research, 2000. Working Paper 7473. pg. 76. Dostupné z: <http://www.nber.org/papers/w7473.pdf>

ŠEFL, V., *Některé Aspekty boje proti daňovým únikům a praní špinavých peněz*, In: COFOLA 2010: the Conference Proceedings. Brno: Masarykova Univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5151-5

United Nations Convention Against Transnational Organized Crime, United Nations General Assembly, 55th Session, Agenda item 105, pg. 4, Dostupné z: [http://www.unodc.org/pdf/crime/a\\_res\\_55/res5525e.pdf](http://www.unodc.org/pdf/crime/a_res_55/res5525e.pdf)

CEJP, Martin. a kol. Organizovaný zločin v České republice III. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. 158 s. ISBN 80-7338-027-7

## **Elektronické zdroje**

Aktuálně.cz: Otravy metanolem. *Aktuálně.cz* [online]. 11. 9. 2012 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: <http://www.aktualne.cz/wiki/domaci/otravy-metanolem/r~i:wiki:3420/>

BusinessInfo.cz: Celní správa České republiky. *BusinessInfo.cz* [online]. 12. 2. 2010 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/celni-sprava-cr-vseobecne-informace-7181.html>

Celní správa České republiky: Excise Movement and Control System, Elektronický systém pro přepravu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani v rámci EU. *Www.celnisprava.cz* [online]. © 2009 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spd-system-emcs/Stranky/default.aspx>

Celní správa České republiky: Tisková zpráva celní správy České republiky: Akce s krycím názvem 'CEDR' zachránila miliony. *Www.celnisprava.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/tiskove-zpravy/2014/Stranky/akce-s-krycim-nazvem-cedr-zachranila-miliony.aspx>

Celní správa České republiky: Tisková zpráva celní správy České republiky: Celní správa za první pololetí tohoto roku zabránila únikům na cle a spotřebních daních v částce převyšující 750 milionů Kč. *Www.celnisprava.cz* [online]. 19. 8. 2014 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/tiskove-zpravy/2014/Stranky/celni-sprava-za-prvni-pololeti-tohoto-roku-zabranila-unikum-na-cle-a-spotrebnich-danich-v-castce-prevysujici-750-milionu-kc.aspx>

Celní správa ČR. *Www.celnisprava.cz* [online]. © 2009 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/celni-sprava.aspx>

Česká televize: Brífink k výsledkům prvního zásahu týmu Kobra: První úlovek Kobry: Falešné nanodisky za 270 milionů. ŠVAJDOVÁ, Jitka. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/279913-prvni-ulovek-kobry-falesne-nanodisky-za-270-milionu/>

Česká televize: Gang dostal vysoké tresty za obří daňové úniky z prodeje pohonných hmot. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 29. 5. 2013 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/229380-gang-dostal-vysoke-tresty-za-obri-danove-uniky-z-prodeje-pohonnych-hmot/>

Česká televize: Kobra hlásí další úlovek: 650 milionů za podvody s palivou. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/283174-kobra-hlasi-dalsi-ulovek-650-milionu-za-podvod-s-palivy/>

Český rozhlas: Rumová aféra neskončila. *Český rozhlas* [online]. 28. 11. 2001 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: [http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/publ\\_izurnal/\\_zprava/21344](http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/publ_izurnal/_zprava/21344)

Daňáři online: Zajišťovací příkaz. *Www.danarionline.cz* [online]. 2010 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d9494v12365-zajistovaci-prikaz/>

*Daňová Kobra* [online]. © 2014 [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: <http://www.danovakobra.cz>

Dluhové poradenství Samaritán: Mobiliární exekuce. ŠVAJDOVÁ, Jitka. *Www.poradnasamaritan.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.poradnasamaritan.cz/clanky/mobiliarni-exekuce/>

EPortál: Takový podvod jste ještě neviděli. *Www.eportal.parlamentnilisty.cz* [online]. 13. 7. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://eportal.parlamentnilisty.cz/Articles/6805-takovy-podvod-jste-jeste-nevideli.aspx>

Epravo.cz: 30064. Před 15 lety vyhlásil prezident Havel rozsáhlou amnestii. *Www.epravo.cz* [online]. 29. 12. 2004 [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/pred-15-lety-vyhlasil-prezident-havel-rozsahlou-amnestii-30064.html?mail>

EuroZprávy.cz: Žalobce vítězí: Stát přišel o stovky milionů, šéf gangu dostal vyšší trest. *Www.domaci.eurozpravy.cz* [online]. 22. 4. 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://domaci.eurozpravy.cz/zivot/91796-zalobce-vitezi-stat-prisel-o-stovky-milionu-sef-gangu-dostal-vyssi-trest/>

Finanční noviny: PROFIL: Metanolová aféra si vyžádala téměř pět desítek životů. *Finanční noviny* [online]. 27. 2. 2014 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: <http://www.financninoviny.cz/zpravy/profil-metanolova-afera-si-vyzadala-temer-pet-desitek-zivotu/1048606>

Finanční správa zpřísňuje podmínky pro aplikaci institutu "nespolehlivého plátce". *Www.financnisprava.cz* [online]. 24. 9. 2014 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/pro-media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2014/zpriseni-podminek-nespolehliveho-platce-5373>

Finanční správa: Celkový počet čísel jednacích spojených s výměnou informací. *Finanční správa* [online]. 7. 10. 2013 [cit. 2014-11-22]. Dostupné z:

<http://www.financnisprava.cz/cs/mezinarodni-spoluprace/mezinarodni-zdanovani-prime-dane/mezinarodni-vymena-informaci/celkovy-pocet-cisel-jednacich-spojnych-s-vymenou-informaci-4363>

Finanční správa: Finanční správa ČR od začátku letošního roku odhalila daňové úniky na dani z přidané hodnoty ve výši přesahující 2,6 miliardy korun. *Www.financnisprava.cz* [online]. 7. 8. 2014 [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/pro-media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2014/financni-sprava-cr-od-zacatku-letosniho-roku-odhalila-danovu-uniky-na-dph-5174>

Finanční správa: Informace GFŘ k aplikaci §106a zákona č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (nespolehlivý plátce) a souvisejících ustanovení. In: *Finanční správa*. 4. 1. 2013. Dostupné z: [http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/2013\\_Nespolehlivy-platce.pdf](http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/2013_Nespolehlivy-platce.pdf)

Finanční správa: Kompetence a činnosti GFŘ. *Www.financnisprava.cz* [online]. 1. 9. 2014 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/generalni-financni-reditelstvi/kompetence-a-cinnosti-gfr>

Finanční správa: Přehled uzavřených memorand. *Finanční správa* [online]. 29. 4. 2008 [cit. 2014-11-22]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/mezinarodni-spoluprace/mezinarodni-zdanovani-prime-dane/mezinarodni-vymena-informaci/prehled-uzavrenych-memorand-814>

HAVRÁNEK, Štěpán. *Boj proti únikům v oblasti nepřímých daní* [online]. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra finančního práva a finanční vědy, 2013. 73 s. Vedoucí diplomové práce JUDr. Radim Boháč, Ph.D. [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/131659/>

HOBZIK, Adam, *Daňové úniky v ČR* [online], Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra finančního práva a národního hospodářství, 2010. 65 s. Vedou-

cí diplomové práce Ing. Eva Tomášková, Ph.D. [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: [http://is.muni.cz/th/210929/pravf\\_m/Diplomova\\_prace\\_Adam\\_Hobzik.pdf](http://is.muni.cz/th/210929/pravf_m/Diplomova_prace_Adam_Hobzik.pdf)

HORKA, David, *Projekt opatření proti daňovým únikům na dani z přidané hodnoty* [online]. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky, 2011. 96 s. Vedoucí diplomové práce Mgr. Eva Kolářová, Ph.D. [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: [https://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/15284/horka\\_2011\\_dp.pdf?sequence=1](https://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/15284/horka_2011_dp.pdf?sequence=1).

Hospodářské noviny: "Rumová aféra" z devadesátých let je opět u soudu. *Hospodářské noviny* [online]. 22. 8. 2006 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-19136400-rumova-afera-z-devadesatych-let-je-opet-u-soudu>

Hospodářské noviny: Jak se dnes legalizuje kradené auto? Přes fiktivní nefungující firmy. *Domaci.ihned.cz* [online]. 11. 9. 2010 [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-46327400-jak-se-dnes-legalizuje-kradene-auto-pres-fiktivni-nefungujici-firmy>

IDNES.cz: Březinova lihová mafie obrala stát o 6,7 miliardy, sečetla policie. *IDNES.cz* [online]. 23. 9. 2014 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: [http://zlin.idnes.cz/lihovy-boss-radek-brezina-obral-cesko-na-danich-skoro-sedm-miliard-p97-/zlin-zpravy.aspx?c=A140923\\_124457\\_zlin-zpravy\\_ras](http://zlin.idnes.cz/lihovy-boss-radek-brezina-obral-cesko-na-danich-skoro-sedm-miliard-p97-/zlin-zpravy.aspx?c=A140923_124457_zlin-zpravy_ras)

IDNES.cz: Daňová Kobra odhalila krácení daní za čtvrt miliardy, obvinila šest lidí. *Www.idnes.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: [http://zpravy.idnes.cz/kraceni-dani-za-ctvrt-miliardy-det-/krimi.aspx?c=A141009\\_142022\\_krimi\\_jj](http://zpravy.idnes.cz/kraceni-dani-za-ctvrt-miliardy-det-/krimi.aspx?c=A141009_142022_krimi_jj)

IDNES.cz: O naftě s olejem mluvili jako o srágoře, gang namíchal miliony litrů. *Www.idnes.cz* [online]. 7. 5. 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: [http://liberec.idnes.cz/zacal-proces-s-podvodniky-kteri-redili-naftu-f3b-/liberec-zpravy.aspx?c=A140506\\_110947\\_liberec-zpravy\\_ous](http://liberec.idnes.cz/zacal-proces-s-podvodniky-kteri-redili-naftu-f3b-/liberec-zpravy.aspx?c=A140506_110947_liberec-zpravy_ous)

IDNES.cz: Obchodníci s parfémů a řepkovým olejem připravili stát o 186 miliónů. *Www.idnes.cz* [online]. 8. 2. 2013 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: [http://zpravy.idnes.cz/podvody-s-dani-pri-obchodu-s-parfemy-a-repkovym-olejem-ve-zline-p7o-/krimi.aspx?c=A130208\\_142711\\_zlin-zpravy\\_ras](http://zpravy.idnes.cz/podvody-s-dani-pri-obchodu-s-parfemy-a-repkovym-olejem-ve-zline-p7o-/krimi.aspx?c=A130208_142711_zlin-zpravy_ras)

IDNES.cz: Podvodníci založili desítky firem, stát připravili o miliony na daních. *Www.idnes.cz* [online]. 30. 4. 2014 [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: [http://praha.idnes.cz/policie-patra-po-podvodnicich-co-zrizuji-fiktivni-firmy-pkk-/praha-zpravy.aspx?c=A140430\\_151959\\_praha-zpravy\\_bur](http://praha.idnes.cz/policie-patra-po-podvodnicich-co-zrizuji-fiktivni-firmy-pkk-/praha-zpravy.aspx?c=A140430_151959_praha-zpravy_bur)

JANA LORENCOVÁ: Kniha: Můj přítel vrah. *JANA LORENCOVÁ* [online]. [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.janalorencova.cz/kniha/>

Komodity.cz: České tunely: Harvardské fondy. *Www.komodity.cz* [online]. 19. 10. 2014 [cit. 2014-10-19]. Dostupné z: [http://www.komodity.cz/Ceske-tunely-Harvardske-fondy-\(BNavratil\)-x3064](http://www.komodity.cz/Ceske-tunely-Harvardske-fondy-(BNavratil)-x3064)

Lidovky.cz: Tvrdé tresty pro míchače v metanolové kauze: dvě doživotí, desítky let. *Lidovky.cz* [online]. 21. 5. 2014 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: [http://www.lidovky.cz/zlinsky-soud-ulozil-udajnym-michacum-smesi-s-metanolem-dozivoti-pyj-/zpravy-domov.aspx?c=A140521\\_115118\\_ln\\_domov\\_sho](http://www.lidovky.cz/zlinsky-soud-ulozil-udajnym-michacum-smesi-s-metanolem-dozivoti-pyj-/zpravy-domov.aspx?c=A140521_115118_ln_domov_sho)

Ministerstvo financí České republiky: Boj proti daňovým únikům. *Www.mfcr.cz* [online]. 19. 5. 2011 [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: [http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/TZ\\_2011-05-19\\_Boj-proti-danovym-unikum.pdf](http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/TZ_2011-05-19_Boj-proti-danovym-unikum.pdf)

Ministerstvo financí České republiky: Daňová „Kobra“ startuje. *www.mfcr.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/danova-kobra-startuje-18119>

Ministerstvo financí ČR: KRESTEŠOVÁ, Martina, REZEK, Vladimír. *Daňové nedoplatky a daňové úniky*. In: Aktuální ekonomické a sociální otázky v ČR a EU, říjen 2013 [online prezentace]. Smilovice: Ministerstvo financí. Odbor Strategie daňové politiky a správy, 2013 [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: [http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2013-10\\_Danove-nedoplatky-a-danove-uniky.pdf](http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2013-10_Danove-nedoplatky-a-danove-uniky.pdf)

Ministerstvo vnitra ČR: Bulharské dívky. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2004, s. 13. [cit. 2014-10-05] Dostupný z www: <<http://www.mvcr.cz/soubor/bulhar-divky-pdf.aspx>>

Ministerstvo vnitra ČR: Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2013. *Www.mvcr.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zprava-o-situaci-v-oblasti-vnitri-bezpecnosti-a-verejneho-poradku-na-uzemi-cr-v-roce-2013.aspx>

ParlamentníListy.cz: Kobra dopadla čtveřici podezřelou z podvodu za 270 milionů. *Www.parlamentnilisty.cz* [online]. 11. 7. 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Kobra-dopadla-ctverici-podezrelou-z-podvodu-za-270-milionu-Kc-326550>

Policie České republiky: Krácení DPH o 200 milionů korun. *Www.policie.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=22030464&docType=ART>

Policie České republiky: Ukončení vyšetřování případu KLIMA. *Www.policie.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/ukonceni-vysetrovani-pripadu-klima.aspx>

Policie ČR: Informační servis. *Www.policie.cz* [online]. 13. 2. 2014 [cit. 2014-10-15]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2013.aspx>

Policie ČR: Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV: Co je organizovaný zločin. *Www.policie.cz* [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>

Policie ČR: Útvary Policie ČR: Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV. *Www.policie.cz* [online]. © 2014 [cit. 2014-10-14]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-pro-odhalovani-organizovaneho-zlocinu-skp-199737.aspx>



Policie ČR: Vyhodnocení činnosti ÚOKFK SKPV za rok 2013, <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2013.aspx>

Právní prostor: Organizovaná (zločinecká) skupina. *Www.pravniprostor.cz* [online]. 20. 5. 2014 [cit. 2014-10-07]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/organizovana-zlocinecka-skupina>

ROLFOVÁ, Dana. *Daňové úniky u nepřímých daní v ČR* [online]. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra finančního práva a národního hospodářství, 2011. 85 s. Vedoucí diplomové práce Ing. Eva Tomášková, Ph.D. [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: [http://is.muni.cz/th/210764/pravf\\_m/diplomova\\_prace.pdf](http://is.muni.cz/th/210764/pravf_m/diplomova_prace.pdf)

RYDLOVÁ, Monika, *Alternativy a motivace k životu "bílého koně"* [online]. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra sociální politiky a sociální práce, 2012. 72 s. Vedoucí bakalářské práce prof. PhDr. Libor Musil, CSc. [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: [http://is.muni.cz/th/344798/fss\\_b/Bakalarska\\_prace\\_Monika\\_Rydlova.pdf](http://is.muni.cz/th/344798/fss_b/Bakalarska_prace_Monika_Rydlova.pdf)

Sdružení na Ochranu Vlastníků Automobilů: Podvody s DPH při dovozu ojetin. *Www.sdruzeni-sova.cz* [online]. © 2004 [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: <http://www.sdruzeni-sova.cz/clanek/podvody-s-dph-pri-dovoze-ojetiny-246>

The Federal Bureau of Investigation: Organized Crime. *Www.fbi.gov* [online]. [cit. 2014-09-14]. Dostupné z: <http://www.fbi.gov/about-us/investigate/organizedcrime/glossary>

TICHÁ, Michaela. *Teoretické a praktické aspekty veřejných financí: Daňové úniky - institucionální aspekty* [online]. Praha: Vysoká škola ekonomická, Katedra veřejných financí, 2007. [cit. 2014-11-01]. Dostupné z: [http://kvf.vse.cz/storage/1180483352\\_sb\\_ticha.pdf](http://kvf.vse.cz/storage/1180483352_sb_ticha.pdf)

## 7 SEZNAM GRAFŮ, TABULEK A OBRÁZKŮ

### Grafy

<b>GRAF 1</b> STATISTICKÝ PŘEHLED POČTU SKIMMOVÁNÍ NA ÚZEMÍ ČR ZA OBDOBÍ 1. 1. 2005 DO 31. 12. 2010.....	28
<b>GRAF 2</b> PODÍL ŠKODY NA DANÍCH NA CELKOVÉ ŠKODĚ V LETECH 2011 - 2013 (V MLD. KČ).....	40
<b>GRAF 3</b> CELKOVÝ POČET ČÍSEL JEDNACÍCH SPOJENÝCH S VÝMĚNOU INFORMACÍ.....	59

### Obrázky

Obrázek 1 Princip karuselových podvodů.....	43
---	----

### Tabulky

<b>TABULKA 1</b> ORGANIZOVANÝ ZLOČIN, ÚČAST NA ZLOČINNÉM SPOLČENÍ (163A TR. Z.) – POČTY STÍHANÝCH .....	20
<b>TABULKA 2</b> TRESTNÉ ČINY DLE § 361 ÚČAST NA ORGANIZOVANÉ ZLOČINECKÉ SKUPINĚ .....	23
<b>TABULKA 3</b> TRESTNÉ ČINY SPÁCHANÉ V ORGANIZOVANÉ SKUPINĚ .....	24
<b>TABULKA 4</b> ZATÍŽENOST ÚOKFK .....	53
<b>TABULKA 5</b> VÝSLEDKY ČINNOSTI FAÚ V LETECH 2011 - 2013.....	54

## **8 SEZNAM PŘÍLOH**

### **Přílohy**

<b>PŘÍLOHA 1</b> MÍRA ZASTOUPENÍ CIZÍCH NÁRODNOSTÍ V ORGANIZOVANÉM ZLOČINU NA ÚZEMÍ ČR V ROCE 2012 .....	92
--	----

## 9 PŘÍLOHY

**Příloha 1** Míra zastoupení cizích národností v organizovaném zločinu na území ČR v roce 2012<sup>128</sup>

Pořadí	Národnost	Index
1.	Vietnamci	234
2.	Rusové	214
3.	Ukrajinci	197
4.	Slováci	113
5.	Albánci/Kosovští Albánci	112
6.-7.	Číňané	82
	Bulhaři	82
8.	Rumuni	78
9.	Srbové	71
10.-12.	Poláci	32
	Arméni	32
13.	Nigerijci	25
14.	Dagestánci	23
15.	Tunisané	20
16.	Turci	19
17.	Gruzínci	18
18.	Maďaři	14
19.-20.	Čečenci	12
	Makedonci	12
21.-23.	Maročané	10
	Moldavané	10
	Litevci	10
24.	Italové	9
25.	Kurdové	8
26.-27.	Němci	7
	Kazachstánci	7
28.	Chorvaté	6
29.	Alžírčané	5
30.-31.	Uzbeci	4
	Izraelci	4

<sup>128</sup> Experti mohli uvést deset možností. Souhrnný index byl stanoven tak, že počet respondentů, kteří uvedli státní příslušnost na 1. místě, byl násoben 10x, na 2. místě 9x atd. až na 10. místě 1x. Po sečtení těchto násobků se získal celkový index. Jeden bod uvedený v indexu např. znamená, že pouze jeden ze všech expertů uvedl příslušnou národnost na desátém místě. MAREŠOVÁ A. a kol., Analýza trendů kriminality v roce 2012, s. 31.